

T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**HATAY VALİLİĞİ YATIRIM İZLEME VE
KOORDİNASYON BAŞKANLIĞI
2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu**

Kasım 2019

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	11
7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	11
8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	22
9. EKLER.....	52

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Yapısı	3
Tablo 2: 2018 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Dağılımı	5
Tablo 3: 2018 Yılı Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Dağılımı	6
Tablo 4: 2018 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler	7
Tablo 5: Başkanlık Adına Kayıtlı Gayrimenkul Listesi	13
Tablo 6: KVKKP Tahakkuk Tahsilat Borç Bilgileri	32
Tablo 7: KKER Onaylanmadığı Halde Faaliyette Bulunulan Ruhsatlar	37
Tablo 8: İdare Payı Zamanında Ödenmeyen Ruhsatlar/Kullanıcılar	45
Tablo 9: Teknik Sorumluluk Tesis Edilmemiş Ruhsatlar	49

KISALTMALAR

KBS	:Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi
KHK	:Kanun Hükmünde Kararname
KİK	:Kamu İhale Kurumu
KKER	:Kaynak Koruma Etüd Raporu
KVKKP	:Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı
MİGEM	:Maden İşler Genel Müdürlüğü
MTA	:Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
TBMM	:Türkiye Büyük Millet Meclisi
TMMOB	:Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
YİKOB	:Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Başkanlığa Devredilen Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması, Rayiç Bedellerinin Tespit Edilmemesi ve Buna İlişkin Muhasebeleştirme İşlemlerinin Yapılmaması
2. Kültür Varlıkları Katkı Paylarının Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Banka Hesabı ve Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı Arasında Uyumsuzluk Bulunması
2. Haklar Hesabının Kullanılmaması
3. Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabının ve Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabının Kullanılmaması
4. Vadeli Mevduat Hesaplarından Yapılan Gelir Vergisi Kesintilerinin Muhasebe Kayıtlarında Görünmemesi
5. Bütün Riskler Sigortasının Yapılmaması
6. Kültür Varlıkları Katkı Paylarının Ödenmemesi ya da Geç Ödenmesi
7. Yapım İşlerinde Sigorta Bedel ve Sürelerinin Güncellenmemesi
8. Bazı İşletme Ruhsatlarına İlişkin Olarak İdare Tarafından Onaylanmış Bir Kaynak Koruma Etüt Raporu Bulunmadığı Halde İlgili Ruhsat Sahasında Faaliyette Bulunulması
9. Jeotermal Kaynaklar İle Doğal Mineralli Suları Kullanan Otel ve Tesislerden İdare Payının Eksik Alınması
10. Bazı İşletme Ruhsatlarına Ait İdare Payları Zamanında Ödenmediği Halde Mevzuatında Belirlenen İdari Yaptırımların Uygulanmamış Olması
11. Bazı İşletme Ruhsatlarına İlişkin Teknik Sorumluluğun Bulunmaması ve Gerekli İdari Yaptırımların Uygulanmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'a 6360 sayılı Kanun'un 34'üncü maddesi ile eklenen "*Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı*" başlıklı 28/A maddesi ile Büyükşehir Belediyelerinin bulunduğu illerde genel bütçeli idare olarak Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları kurulmuştur.

674 sayılı KHK'nın 35'inci maddesiyle 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 28/A maddesinde yapılan değişiklikle Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları, 01.09.2016 tarihinden itibaren genel bütçe kapsamındaki idare olmaktan çıkarılarak, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli idareye dönüştürülmüştür. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçiş ile birlikte 3152 sayılı Kanun'da 703 sayılı KHK ile değişiklik yapılmış, bazı maddeler ilga edilmiştir.

10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "*Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı*" başlıklı 273'üncü maddesi ile Büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde kamu kurum ve kuruluşlarının yatırım ve hizmetlerinin etkin olarak yapılması, izlenmesi ve koordinasyonu, acil çağrı, afet ve acil yardım hizmetlerinin koordinasyonu ve yürütülmesi, ilin tanıtımı, gerektiğinde merkezi idarenin taşrada yapacağı yatırımların yapılması ve koordine edilmesi, temsil, tören, ödüllendirme ve protokol hizmetlerinin yürütülmesi, ildeki kamu kurum ve kuruluşlarına rehberlik edilmesi ve bunların denetlenmesini gerçekleştirmek üzere valiye bağlı olarak kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı kurulmuştur.

4 Nisan 2014 ve tarihli 28962 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik'in *Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının görev, yetki ve sorumlulukları*" başlıklı 5'inci maddesinde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının görev, yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir.

Mevzuat

3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat Kanunu

5018 sayılı Kamu Yönetimi ve Kontrol Kanunu

YİKOB Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik

112 Acil Çağrı Merkezleri Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu

3213 sayılı Maden Kanunu

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu

5442 sayılı İl İdaresi Kanunu

5686 sayılı Jeotermal ve Doğal Mineralli Sular Kanunu

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği

Taşınır Mal Yönetmeliği

Şehitlik Yönetmeliği

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Valiye bağlı olarak kurulan özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının teşkilat yapısı 04.04.2014 tarih ve 28962 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik'te düzenlenmiştir. Yönetmelik'in "*Tanımlar*" başlıklı 3'üncü maddesinde "*b) Başkan: Vali veya valinin görevlendirdiği vali yardımcısını ifade eder.*" denilerek Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının sevk ve idaresini yapacak makam belirlenmiştir.

"*Teşkilat, Görev, Yetki ve Sorumluluklar*" başlıklı 4'üncü maddesine göre Başkanlık

aşağıda belirtilen müdürlüklerden oluşur;

- a) Yatırım İzleme Müdürlüğü.
- b) Rehberlik ve Denetim Müdürlüğü.
- c) Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü.
- ç) 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü.
- d) İdari ve Mali İşler Müdürlüğü.
- e) Hukuk İşleri Müdürlüğü.
- f) Doğal Kaynaklar, Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğü.

Mezkûr Yönetmelik'in 4'üncü maddesinin devamında;

“(2) Başkanlık bünyesinde valinin onayıyla geçici birimler kurulabilir. Gerektiğinde valinin onayıyla Başkanlığın görevlerini yerine getirmek üzere ilçelerde de geçici birimler kurulabilir. Başkan geçici birimlerin sevk ve idaresini yürütmek üzere birim sorumlusu görevlendirir.

(3) Başkanlığın personel ihtiyacı İçişleri Bakanlığı kadrolarında görev yapan personelden karşılanır.

(4) Vali, bu maddede belirtilen müdürlüklerde ve geçici birimlerde görev yapmak üzere uzman, sözleşmeli personel ve memurları kadro, yer ve unvanlarına bakılmaksızın Başkanlıkta görevlendirmeye yetkilidir.” denilmek suretiyle Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarında kurulması gereken birim müdürlüklerine, kurulabilecek geçici birimlere ve personel ihtiyacının karşılanma usulüne ilişkin bilgi verilmiştir.

Tablo 1: Personel Yapısı

Memur	80 (38 YİKOB 42 112AÇM)
Sözleşmeli	1
Geçici Görevli	30
Taşerondan Kadroya Geçen İşçi	47
Toplam	158

1.3. Mali Yapı

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları, 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile kurulmuştur.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında olmamakla birlikte, bütçelerinin hazırlanması ve uygulanması ile ilgili hususlar, 30.12.2016 tarih ve 29934 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiş olup, Yönetmelik'te 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan ikincil mevzuattaki bütçe, kesin hesap, sorumluluk, hesap ve kayıt düzeni, muhasebe ve raporlamaya ilişkin benzer hükümlere yer verildiği görülmektedir. Yönetmeliğin 19'uncu maddesine göre Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri kıyasen uygulanır.

Bütçenin hazırlanmasında; Başkanlığın hedef ve planları, birimlerin ödenek talepleri, bir önceki yıl gelir gerçekleştirmeleri çerçevesinde öngörülen gelirler ve devredecek nakit imkânları dikkate alınır.

Başkanlıklar hazine yardımı taleplerini de içeren bütçe taslaklarına ilişkin çalışmalarını Mayıs ayının sonuna kadar tamamlar ve bütçe taslaklarını Valinin imzasıyla en geç 15 Haziran tarihine kadar İçişleri Bakanlığına iletir. Başkanlıkların bütçe taslaklarına ilişkin İçişleri Bakanlığı ile Başkanlık yetkilileri arasında görüşmeler yapılabilir.

İçişleri Bakanlığınca uygun görülen hazine yardımı teklifleri gerekçelerini de içerecek şekilde Bakanlık bütçesi ile birlikte Hazine ve Maliye Bakanlığına, yılı yatırım teklifleri ise Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına iletilir.

İçişleri Bakanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisine (TBMM) sunulan yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda yer alan toplam hazine yardımı ödeneği çerçevesinde Başkanlıklar itibarıyla hazine yardımı miktarlarını belirleyerek ilgili Başkanlıklara iletir. TBMM'deki bütçe görüşmelerinde Başkanlıklara yapılacak hazine yardımı ödeneklerinde değişiklik yapılması halinde İçişleri Bakanlığınca Başkanlıklar itibarıyla hazine yardımı miktarları yeniden belirlenerek Başkanlıklara bildirilir. Başkanlıklar bildirilen hazine yardımı miktarlarını dikkate alarak bütçe tekliflerini hazırlar ve Valinin onayına sunar. Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun TBMM Genel Kurulunda kabulünü müteakiben bütçeler Vali tarafından imzalanarak yürürlüğe

konulur.

Bütçe, bir metin ile eki cetvellerden oluşur. Bütçe metninde; gelir tahminleri ve bunların hukuki dayanakları, gider tahminleri, harcama yetkisinin devrine ilişkin esaslar, parasal limitler, ödenek kullanımına ilişkin esaslar ve bütçeye ilişkin diğer hususlara yer verilir.

YİKOB bütçesi vali tarafından onaylanmadan uygulanamaz.

Kesin hesap; Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından bütçesine paralel olarak hazırlanarak mali yılın bitimini takip eden mart ayı içerisinde üst yöneticinin incelemesine sunulur. Üst Yönetici kesin hesabı en geç nisan ayının sonuna kadar inceleyip gerekli düzeltmelerin yapılmasını sağlar.

Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından imza edilerek üst yöneticiye sunulan ve üst yönetici tarafından imzalanarak kabul edilen Kesin hesap 15 Hazirana kadar Vali tarafından onaylandıktan sonra kesinleşir.

YİKOB tarafından gerçekleştirilen harcamalarda ödeme belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgeler, bu belgelerin şekil ve türleri 15.08.2007 tarih ve 26614 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğinde belirlenmiştir.

Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının bütçe ve muhasebe işlemlerine ait kayıtlar ile bu kayıtlar esas alınarak üretilen tablo ve raporlar, Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından üretilmektedir. Muhasebe hizmetleri, Hazine ve Maliye Bakanlığınca sunulan Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS) kullanılarak kayıt altına alınmaktadır. Diğer işlemler için İçişleri Bakanlığının e- Bakanlık otomasyon sistemi kullanılmaktadır.

Başkanlığın 2018 yılı bütçesinde başlangıç ödenekleri toplamı 50.450.000,00 Türk Lirası olarak öngörülmüştür.

Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyi açısından dağılımı, aşağıda yer almaktadır.

Tablo 2: 2018 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Dağılımı

GİDER TÜRÜ	2018	YÜZDESİ
PERSONEL GİDERLERİ	14.167.621,70	2,85%

SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	2.944.405,64	0,59%
MAL VE HİZMET ALIMLARI	124.829.431,48	25,13%
FAİZ GİDERLERİ	0	0
CARİ TRANSFERLER	18.058,00	0,01%
SERMAYE GİDERLERİ	346.769.316,27	69,80%
SERMAYE TRANSFERLERİ	7.982.352,15	1,60%
BORÇ VERME	94.620,00	0,02%
BÜTÇE GİDER TOPLAMI	496.805.805,24	100,00%

Başkanlığın Bütçe Giderleri 496.805.805,24 Türk Lirası olarak gerçekleşmiştir. Bütçe Giderlerinin % 69,80 'i Sermaye Giderleri, %25,13'si Mal ve Hizmet Alım Giderleri, %2,85'ü ise taşerondan kadroya geçenler ile "Muhtar Ücretleri"ni kapsayan Personel Giderlerinden oluşmaktadır. (Personel Giderlerine İŞKUR TYP Kapsamındaki Geçici Personel Giderleri Dahildir.)

Tablo 3: 2018 Yılı Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Dağılımı

GELİRİN TÜRÜ	2018	YÜZDESİ
VERGİ GELİRLERİ	0	0
TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	1.653.291,29	% 0,32
ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	513.134.862,43	%98,31
DİĞER GELİRLER	7.182.496,53	% 1,38
SERMAYE GELİRLERİ	0	0
BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	521.970.650,25	% 100,00
BÜTÇE GELİRLERİNDEN RED VE İADELER TOPLAMI	0	
NET BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	521.970.650,25	

Başkanlığın 2018 yılı Bütçe Gelirleri 521.970.650,25 Türk Lirası, Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 0,00 Türk Lirası, Net Bütçe Gelirleri ise 521.970.650,25 Türk Lirası olarak gerçekleşmiştir. Bütçe gelir kalemlerinin toplam bütçe gelirleri içindeki dağılımına bakıldığında, gelirlerin % 98,31'i "YİKOB'lar Tarafından Yürütülecek Hizmetler Karşılığı Elde Edilen Gelirler" kalemini içeren Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler, % 1,38'ini Diğer Gelirler oluşturmaktadır.

Tablo 4: 2018 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler

ÖDEME EMİRLERİ					ÖDEMELER	
2018 Yılı İçinde Alınan Ödenekler	Yapılan Tenkisler	KALAN	2018 Yılı İçindeki Ödemeler	Mahsup Dönemi İçindeki Ödemeler	TOPLAM	Ödenek Üstü Harcamalar
512.901.550,25	16.095.745,01	496.805.805,24	496.805.805,24	0,00	496.805.805,24	0

Yukarıdaki tabloda belirtildiği üzere Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu verilerine göre 2018 Yılı İçinde Alınan Ödeme Emirleri 512.901.550,25 Türk Lirası, 2018 Yılı İçindeki Ödemeler ise 496.805.805,24 Türk Lirası olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kurumun bütçesi ve muhasebe işlemlerine ilişkin esas ve usuller aynı Kanun'un 28/A maddesinin beşinci fıkrasına dayanılarak hazırlanan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile düzenlenmiştir. Bununla beraber, bu yönetmelikte hüküm bulunmayan haller için 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuatının geçerli olacağı belirtilmiştir.

Sözü edilen Yönetmelik, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının (YİKOB) ilgili mevzuata ve uluslararası standartlara uygun olarak genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde bütçelerini hazırlanmasını öngörmektedir. Ayrıca, malî kaynaklarının yönetilmesi ve kontrolü, hesap ve kayıtların tutulması ve raporlanmasında kullanılacak muhasebe standartlarının ilgili kişilerin bilgi ve ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenlenmesi ve raporlanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Başkanlıklar, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde yer alan hesap planı ve bu hesap planına göre oluşturulan detaylı hesap planını kullanırlar.

Hesap planında yer almamakla birlikte Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Çerçeve Hesap Planında yer alan her hangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa yönetmelikteki hesap planına hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlık yetkilidir.

Başkanlıkların muhasebe ve raporlama işlemleri, 3/12/2014 tarihli ve 2014/7052 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve 27/5/2016 tarihli ve 29724 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre yapılır. Bu Yönetmelik'in 485'inci maddesinde YİKOB tarafından hazırlanması gereken mali tabloları belirlenmiştir. Denetim, aşağıda sıralanan mali tablolar üzerinden sonuçlandırılmıştır.

- a) Mizan cetveli
- b) Yevmiye Defteri
- c) Temel mali tablolar
  - 1) Bilanço
  - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
  - 3) Nakit akış tablosu
- d) Diğer mali tablolar
  - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
  - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
  - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
  - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
  - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
  - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün

belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı Sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile büyükşehirlerde bulunan İl Özel İdareleri yerine 30 Büyükşehir Belediyesi bulunan İllerde kurulan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları kurulmuştur. 1 Eylül 2016 Tarihli ve 29818 sayılı Resmî Gazete'nin 2. mükerrer sayısında yayımlanan 674 sayılı KHK'nın 35. ve 36. maddeleri ile 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun'un YİKOB'larla ilgili 28/A maddesine kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli ibaresi eklenmiştir.

2012 yılından 2018 yılına kadar gelinen zaman diliminde, organizasyon yapısındaki köklü değişiklikler, İl Özel İdarelerinin Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlıklarına (YİKOB) dönüşürken çeşitli sıkıntılar yaşanmasına yol açmıştır. Başkanlığın organizasyon yapısı, görev tanımları ve çalışma süreçleri İçişleri Bakanlığınca çıkarılan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik ile belirlenmiştir.

Söz konusu Yönetmelikte iç kontrol sistemine ilişkin herhangi bir düzenleme veyahut iç kontrol sisteminin kurulması ve etkin işleyişine dair herhangi bir yetki, görev ve sorumluluk tanımlanmamıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nda yer almayan YİKOB'ların bütçe oluşturma, muhasebe ve kayıt düzenleri de İçişleri Bakanlığınca çıkarılan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile düzenlenmektedir. Özellikle bütçe oluşturma, bütçelerin kullanımı ve bütçe uygulamalarının raporlanması ve mali tablo oluşturma süreçleri, 5018 sayılı kanun ve ikincil mevzuatına atıflar yapılarak ortaya çıkan

karmaşıklığın giderilmesine çalışılmıştır.

Sonuç olarak stratejik plan, performans programı, iç denetim gibi 5018 sayılı Kanun ile getirilmiş uygulamaların, tüzel kişiliğini haiz özel bütçeli kuruluş olan YİKOB lar için geçerli olmadığı, ön mali kontrol yetkilisinin ise Strateji ve Koordinasyon Müdürü ile eş tutulduğu anlaşılmaktadır.

Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı 5018 sayılı Kanuna tabi olmadığından, bu Kanunun tanımladığı şekilde bir iç kontrol sistemi bulunmamakta olup herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Başkanlığa Devredilen Taşınmazların Cins Tashiherinin Yapılmaması, Rayiç Bedellerinin Tespit Edilmemesi ve Buna İlişkin Muhasebeleştirme İşlemlerinin Yapılmaması

Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı mülkiyetinde bulunan taşınmazların cins tashiherinin yapılmadığı, rayiç bedellerinin tespit edilmediği ve buna ilişkin muhasebeleştirme işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

01.09.2016 tarihli ve 29818 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan 674 sayılı KHK’nın 36’ncı maddesinde;

“6360 sayılı Kanunla tüzel kişiliği kaldırılan il özel idarelerine ait taşınmazlardan ilgisi nedeniyle Hazineye devredilen ancak halen başkanlığın kullanımında olan taşınmazlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde ilgili başkanlığın talebi ve defterdarlık tarafından tapu müdürlüğüne başvurulması üzerine tapuda bu başkanlık adına devir ve tescil edilir.”

denilmiştir.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “*Taşınmaz mal işlemleri*” başlıklı 18'inci maddesinde Başkanlığın, mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydında ve icmal cetvellerinin düzenlenmesinde, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmiştir.

02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin “*Kayıt ve kontrol işlemleri*” başlıklı 5'inci maddesinde; kamu idarelerine ait taşınmazların kayıt işlemlerinin belgeye dayanması gerektiği ve Yönetmelik Eki 1'de yer alan ve Kayıt Planının “*Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar*” başlığı altında yer alan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınması gerektiği; taşınmazların rayiç değerinin ise maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanların ise bu idarelerce tespit edilmesi gerektiği,

“*Mevcut taşınmazların kaydına ilişkin işlemler*” başlıklı Geçici 1'inci maddesinde; “*taşınmaz kayıt işlemlerinin 31/12/2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği*”,

“*Cins tashihlerinin yapılması*” başlıklı 10'uncu maddesinde; “*kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınması ve kamu idarelerinin taşınmazların cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yapması gerektiği*”,

hükmü getirilmiştir.

Ayrıca Yönetmeliğin “*Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle ilgili görev, yetki ve sorumluluklar*” başlıklı 6'ncı maddesinde ise; “*taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri ile görevli birim ve personelin, taşınmaz kayıtlarının mevzuata uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamakla görevli olduğu, yapılan kayıt ve işlemlerden dolayı harcama yetkililerine karşı sorumlu olduğu*” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri gereği, kamu idarelerinin mülkiyetinde ve/veya kullanımında bulunan taşınmazların tapuda yer alan bilgilerle mevcut kullanım durumları arasındaki uyumsuzlukların giderilmesi için cins tahsislerinin maliyet bedeli üzerinden yapılması, maliyet bedeli tespit edilemeyenlerin ise rayiç bedellerinin tespit edilerek kayıt altına alınması gerektiği ve yapılan tüm bu taşınmaz kayıt ve kontrol işlemlerinden ilgili kamu

idaresinin sorumlu olduğu anlaşılmaktadır.

Ancak, Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına devredilen taşınmazların, cins tahsislerinin yapılmadığı, rayiç bedellerinin tespit edilmediği ve buna ilişkin muhasebeleştirme işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, Başkanlığın mülkiyetinde ve/veya kullanımında bulunan taşınmazların cins tahsislerinin yapılarak maliyet bedeli üzerinden, maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden bedellerinin tespit edilmesi ve söz konusu taşınmazların muhasebe kayıtlarına alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

Tablo 5: Başkanlık Adına Kayıtlı Gayrimenkul Listesi

No	Bulunduğu İlçe(Yeni)	Köyü / Mahallesi	Ada	Parsel	Yüzölçümü (m2)	Cinsi	Hissesi	Kullanım Amacı	Açıklama
1	ANTAKYA	1.MINTIKA	270 - 2035	166 - 6	28	Dükkan	TAM	İşyeri	DÜKKAN
2	ANTAKYA	1.MINTIKA	270 - 2035	166 - 6	36	Dükkan	TAM	İşyeri	DÜKKAN
3	ANTAKYA	1.MINTIKA	270 - 2035	166 - 6	61	Büro	TAM	İşyeri	BÜRO
4	ANTAKYA	1.MINTIKA	270 - 2035	166 - 6	49	Büro	TAM	İşyeri	BÜRO
5	ANTAKYA	1.MINTIKA	270 - 2035	166 - 6	47	Büro	TAM	İşyeri	BÜRO
6	ANTAKYA	1.MINTIKA	270 - 2035	166 - 6	61	Büro	TAM	İşyeri	BÜRO
7	ANTAKYA	1.MINTIKA	270 - 2035	166 - 6	61	Büro	TAM	İşyeri	BÜRO
8	ANTAKYA	1.MINTIKA	270	166	61	İşyeri	TAM	İşyeri	BÜRO
9	ANTAKYA	1.MINTIKA	270 - 2035	166 - 6	49	Büro	TAM	İşyeri	BÜRO
10	ANTAKYA	1.MINTIKA	270 - 2035	166 - 6	47	Büro	TAM	İşyeri	BÜRO
11	ANTAKYA	1.MINTIKA	270 - 2035	166 - 6	61	Büro	TAM	İşyeri	BÜRO

12	ANTAKYA	1.MINTIKA	270 - 2035	166 - 6	458	Büro	TAM	İşyeri	BÜRO
13	ANTAKYA	1.MINTIKA	270 - 2035	166 - 6	458	Büro	TAM	İşyeri	BÜRO
14	ANTAKYA	1.MINTIKA	174 - 2080	6	3369,16	Ev	TAM	Vali Konağı	Konut
15	ANTAKYA	1.MINTIKA	174 - 2080	8	174,3	Su değirmeni	TAM	Vali Konağı	Konut
16	ANTAKYA	1.MINTIKA	349 - 1985	4.-34	2372,16	Otel	TAM	Otel	BÜYÜK ANTAKYA OTELİ(POLİSE Vİ İÇİN)
17	ANTAKYA	2.MINTIKA		490	1065,89	6 Katlı Resmi Bina	TAM	İdare Kullanımı	BİNA
18	ANTAKYA	2.MINTIKA		492	160	5 Katlı On Daireli Apt.	TAM	İdare Kullanımı	MESKEN (640-m2)
19	ANTAKYA	5. MINTIKA		260	2180	Mağaza ve Ev	TAM	Kültür	EV VE MAGAZAN (KURŞUNLU HAN)
20	ANTAKYA	MAŞUKLU	3537	3052 - 2	31945,08	Arsa	TAM	Spor	ARSA
21	ALTINÖZÜ	YENİŞEHİR	19	7	1874	ARSALI KARGİR KAY. LOJ. ve MÜŞ.	TAM	Hizmet Binası	ARSALI KARGİR KAY. LOJ. ve MÜŞ.
22	ALTINÖZÜ	YENİŞEHİR/MİT HATPAŞA	19	10	1187	ARSALI KARGİR LOJMAN	TAM	Kaymakam Lojman	ARSALI KARGİR LOJMAN
23	ARSUZ	GÖKMEYDAN		649	461	Tarla	TAM	İdare Kullanımı	İDARE LOJMANI
24	BELEN	SOĞUKOLUK		205	10477	Bahçeli Ev	TAM	Vali Konağı	BAHÇELİ EV
25	BELEN	ÇAKALLI		937	142292,15	Zeytinlik ve Tarla	TAM	Diğerleri	Lojistik köy
26	ERZİN	YEŞİLKENT/HÜR RİYET		5023	380	Arsa	TAM	Kaymakam Lojman	ARSA
27	ERZİN	YEŞİLKENT/HÜR RİYET		5024	381	Arsa	TAM	Kaymakam Lojman	ARSA
28	ERZİN	YEŞİLKENT/HÜR RİYET		5025	379	Arsa	TAM	Kaymakam Lojman	ARSA

29	HASSA	KARŞIYAKA (TORUK)	470	2	1220,39	Arsa	TAM	Karakol	ARSA
30	İSKENDERUN	KONAKLI İMAR	282-1	13	57	Arsa	TAM	Kaymakam Lojman	ARSA
31	İSKENDERUN	KONAKLI İMAR	282-1	15	1166	Arsa	TAM	Kaymakam Lojman	ARSA
32	İSKENDERUN	FRENK ÇİFTLİĞİ		2230	10000	Tarla	TAM	Eğitim	TARLA
33	İSKENDERUN	1.MINTIKA	2700	5 1215	8.460,83 3.363	Arsa	TAM	Eğitim	İNÖNÜ İLKÖĞRETİM OKULU ÖNÜ (32 Adet İşyeri)
34	KIRIKHAN	MERKEZ		2904	8175	Kaymakam Evi ve Okul	TAM	Eğitim	KAYMAKAM EVİ VE OKUL
35	KIRIKHAN	MERKEZ		2905	200	Kaymakam Evi ve Okul	TAM	Eğitim	KAYMAKAM EVİ VE OKUL
36	KIRIKHAN	MERKEZ		4242	3405	Kaymakam Evi ve Arsası	TAM	Kaymakam Lojman	KAYMAKAM LOJMANI VE ARSASI
37	KIRIKHAN	MERKEZ		4243	715	Kaymakam Lojmanı ve Arsa	TAM	Kaymakam Lojman	KAYMAKAM LOJMANI VE ARSASI
38	KUMLU	KİLLİK	85	2	829	Arsa	TAM	Hizmet Binası	HİZMET BİNASI ve LOJ. 34 ADET İŞYERİ KİRADA
39	KUMLU	KİLLİK	68	10	1152,28	Arsa	TAM	Kaymakam Lojman	ARSA
40	REYHANLI	YENİŞEHİR		3188	640	Arsa	TAM	Kaymakam Lojman	ARSA
41	SAMANDAĞ	TEKNEPINAR/K ÖYİÇİ		304	662	İKİ KARGİR EV ve BAHÇESİ	TAM	Askeri Alan	İKİ KARGİR EV ve BAHÇESİ (Askeriye-Jandarma Kullanımında)
42	SAMANDAĞ	ALEVIŞIK/CADDE		1883	426	SULU BAHÇE VE 2 DÜKKAN	TAM	Hizmet Binası	İLÇE ÖZEL İDARE HİZMET BİNASI
43	SAMANDAĞ	ALEVIŞIK		4208	1000	Sulu Bahçe	TAM	Kaymakam Lojman	SULU BAHÇE

44	SAMANDAĞ	ALEVIŞİK/SİT ROZE		4747	419	Arsa	TAM	Kaymak am Lojman	ARSA
45	SAMANDAĞ	ALEVIŞİK/SİT ROZE		4749	675	Arsa	TAM	Arsa	ARSA
46	YAYLADAĞI	ÇAMALTI/ATAT ÜRK CAD	41	31	50,24	Arsa	TAM	Arsa	ARSA
47	YAYLADAĞI	ÇAMALTI/ATAT ÜRK CAD	41	33	3864,76	Avlulu Kargir Kaymak amlık Lojmanı	TAM	Kaymak am Lojman	AVLULU KARGİR KAYMAKAMLI K LOJMANI
48	ANTAKYA	MAŞUKLU	3537	3551 - 1	13609,94	Arsa	TAM	Spor	ARSA
49	ANTAKYA	MAŞUKLU	3545	1079 - 1	920,65	Arsa	TAM	Arsa	BOŞ ARSA PİKNİK ALANI OLARAK KİRADA
50	ANTAKYA	MAŞUKLU	3541	1078 - 6	1725	Arsa	TAM	Arsa	BOŞ ARSA PİKNİK ALANI OLARAK KİRADA
51	İSKENDERUN	1.MINTIKA		1985	733,63	Apartman	TAM	Mesken	İskenderun Köylere Hizmet Götürme Birliğinden devir edilen

Kamu idaresi cevabında; Valilik Makamının Olur'u ile Taşınmaz Malların Değer Tespit Komisyonu, oluşturulmuş olup, Başkanlığımız mülkiyetinde bulunan taşınmazların cins tashihlerinin yapılması, rayiç bedellerinin tespit edilmesi ve buna ilişkin muhasebeleştirme işlemlerinin yapılması hususunda çalışmalar yapılmaktadır.

Sonuç olarak Taşınmaz Malların Değer Tespit Komisyonu, oluşturulmuş olup, Başkanlığımız mülkiyetinde bulunan taşınmazların cins tashihlerinin yapılması, rayiç bedellerinin tespit edilmesi ve buna ilişkin muhasebeleştirme işlemlerinin yapılması hususunda çalışmalar yapılmakta olduğu ifade edilmiş olup, ancak mevcut durum Başkanlığın 2018 yılı mali tablolarınının 25 Maddi Duran Varlıklar Hesap grubuna ilişkin tam ve doğru bilgi vermemesine neden olmaktadır.

BULGU 2: Kültür Varlıkları Katkı Paylarının Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması

Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının mali tablo ve muhasebe kayıtları ile kültür ve taşınmaz varlıklarının korunmasına ait katkı payı işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların YİKOB'a bildirilmesi sonrası tahakkuk esaslı muhasebe gereği yapılması gereken tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı ve bu payların banka hesabına yatırılmasıyla birlikte emanet hesaplarında izlendiği tespit edilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "*Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanması ve Katkı Payı*" başlıklı 12'nci maddesinde;

"Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir.

...

Bu madde uyarınca tahakkuk eden katkı payları hakkında 1319 sayılı Kanunun üçüncü kısmı hükümleri uygulanır. Katkı paylarına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı ile Bakanlık tarafından belirlenir.

..."

hükmü yer almaktadır.

6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un "*Çeşitli Hükümler*" başlıklı 3'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasında;

"21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12 nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılır ve yürütülür. Bahsedilen kanun hükmü uyarınca toplanan taşınmaz kültür varlıklarının

korunmasına katkı payı tutarları, defterdarlıklar bünyesinde açılan emanet hesaplarına aktarılır. Toplanan paraların yüzde yirmilik kısmı Kültür ve Turizm Bakanlığının öncelik vereceği projelerde kullanılır. Yıl içinde proje karşılığı tahsis edilmeyen miktar aynı amaçla kullanılmak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesine aktarılır. Aktarılan bu miktarları aynı amaçla kullanmak üzere gelecek yıl bütçesine aktarmaya Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkilidir.”

hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm gereğince, belediyelerce tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca takip edilmesi ve kullanılması gerekmektedir.

Öte yandan, söz konusu tutarların takip ve tahsil işlemleri ile gelir kayıtlarının nasıl yapılacağı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde açıkça düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına ilişkin işlemleri düzenleyen “*Hesaba ilişkin işlemler*” başlıklı 87’nci ve “*Hesabın işleyişi*” başlıklı 88’inci maddelerinde;

“a) *Gelirlerden alacakların tahakkuk işlemleri*

1) İlgili servislerce tahakkuk bordroları ile ya da tahakkuk fişleri ile muhasebe birimine bildirilen gelirlerden alacak tahakkukları, düzenlenecek muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara alınarak tahakkuk kayıtları yapılır. Gün içindeki gelirlerden alacak tahakkukları gün sonuna kadar muhasebe servisine bildirilir. İlgili mevzuatı uyarınca diğer kamu idarelerinden alınması gereken yardımlar, paylar veya benzeri gelirler ile nakden alınacak hasılat ve kâr payları tahakkuk ettiğinde gelirlerden alacaklar hesabına kaydedilir. Bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili gereken tutarlar bu hesaba, içinde bulunulan dönemi takip eden dönemlerde tahsili gereken tutarlar ise duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan gelirlerden alacaklar hesabına kaydedilerek izlenir. Duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan gelirlerden alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonlarında vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba aktarılır. Nitelikleri itibarıyla tahakkuku tahsiline bağlı bütçe geliri olarak yapılan tahsilatlar, bu hesapla ilişkilendirilmez.

...

Hesabın işleyişi

MADDE 88 – (1) Gelirlerden alacaklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1) Gelir tahakkuk tutarları bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

2) Tahakkuktan fazla tahsilatın iadesi gerektiği takdirde, iade edilecek tutar bir taraftan bu hesaba borç, ilgili hesaba alacak; diğer taraftan 810- Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabına borç, 805-Gelir Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

3) Tecil ve tehiri kaldırılan alacaklardan bu hesabı ilgilendiren tutarlar bu hesaba borç, vadesine göre 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı veya 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabına alacak kaydedilir.

4) Bu hesapta kayıtlı alacaklar için tahakkuk ettirilen faiz tutarları bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

5) 220-Gelirlerden Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inen tutarlar bu hesaba borç, 220-Gelirlerden Alacaklar Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Bu hesapta kayıtlı alacaklardan, nakden veya mahsuben yapılan tahsilat bir taraftan bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı, 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

...”

denilmektedir.

Belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca, belediyelerin emlak vergisi gelirlerinden taşınmaz kültür varlıklarının korumasına katkı payı adı altında toplanan tutarların muhasebeleştirilmesi işlemlerinde, belediyelerden bildirimler geldiğinde 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ve 600 Gelirler Hesabının kullanılarak tahakkuk kaydının yapılması, katkı payı banka hesabına yattığında ise gelen tutar 102 Banka Hesabına alınarak ve 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı kapatılarak işlem yapılması gerekmektedir. Gelir ve giderlerin tahakkuk ettirildikleri yılın hesaplarında gösterilmesi, bütçe işlemlerinin ise nakit esasında

muhasabeleştirilmesi tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin gereğidir.

Ancak, uygulamada belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların Başkanlığa bildirilmesi sonrası tahakkuk esaslı muhasebe gereği yapılması gereken tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı, payların banka hesabına yatırılmasıyla birlikte emanet hesaplarında izlendiği görülmüştür. Kamu idaresinin işlemleri incelendiğinde 2018 yılı için tahakkuk etmiş olan tutar olarak 10.341.699,18 Türk Lirasıdır. Söz konusu tutar 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında kayıt altına alınmadığı için sadece tahsilat aşamasında mali tablolara yansımaktadır.

Sonuç olarak, belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca belediyelerin emlak vergisi gelirlerinden taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı adı altında toplanarak Başkanlığın emanet hesabında izlenen tutarların temel muhasebe kavramlarına uygun olarak tahakkuk kayıtlarının yapılması, böylece yılı itibariyle kuruma yatırılması gereken toplam katkı payı tutarı ile yatırılan tutarların karşılaştırılmasının sağlanması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12'inci maddesinin yedinci fıkrası "Tahsil edilen miktar, il özel idaresi tarafından açılacak özel hesapta toplanır. Bu miktar; il özel idaresince ve belediyelerce kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan projeler kapsamında kamulaştırma, projelendirme, plânlama ve uygulama konularında kullanılmak üzere il özel idaresine ve il sınırları içindeki belediyelere vali tarafından aktarılır ve bu pay valinin denetiminde kullanılır. İl özel idarelerince yapılan projeler için kullanılan miktar özel hesabın % 30'unu geçemez." ve dokuzuncu fıkrasında yer alan "(Ek fıkra: 28/12/2006- 5571/22 md.) Yukarıdaki hükümlere göre, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir."

6360 sayılı Kanununun 3. Maddesinin 3. Fıkrasında yer alan "21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12 nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılır ve yürütülür." hükümleri ile

3152 sayılı Kanununun 28/A maddesinde Kültür Varlıkları Katkı Paylarını Başkanlığımızın gelirleri arasında sayılmadığından katkı payları Başkanlığımızca gelir hesabına alınmayarak özel bir hesapta toplanmıştır.

Rapor doğrultusunda; kültür varlıkları katkı payı olarak yapılan tahsilatlar, Başkanlığımızın geliri olmadığından, Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmeliğin 7. Maddesinin 5. Fıkrasında "İl özel idarelerince açılan katkı payı hesabından elde edilecek nema ve benzeri gelirler de bu Yönetmelikte belirtilen amaçlar dışında kullanılamaz." hükmü göz önünde bulundurularak, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun da yasal düzenleme yapıncaya kadar Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tutarlarının emanet hesaplarda izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında 3152 sayılı Kanununun 28/A maddesinde Kültür Varlıkları Katkı Payları Başkanlığın gelirleri arasında sayılmadığından katkı payları Başkanlığımızca gelir hesabına alınmayarak emanet hesaplarında takip edilmesi gerektiği ifade edilmişse de 6360 sayılı Kanun ile 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12'nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler YİKOB'lara verilmiştir. Dolayısıyla belediyelerin emlak vergisi gelirlerinden taşınmaz kültür varlıklarının korumasına katkı payı adı altında toplanan tutarların muhasebeleştirilmesi işlemlerinden YİKOB sorumludur.

23.12.2014 tarih 29214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Temel Kavramlar*" başlıklı 5'inci maddesinde; tam açıklama, dönemsellik ve tutarlılık kavramları;

"Tam açıklama: Mali tablolar, bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenir.

Dönemsellik: Kamu idarelerinin faaliyetleri, belirli dönemlerde raporlanır ve her dönemin faaliyet sonuçları diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanır.

Tutarlılık: Muhasebe uygulamalarının, faaliyet ve bütçe uygulama sonuçlarının ve bunlara ilişkin yorumların birbirini izleyen dönemlerde tutarlı bir şekilde karşılaştırılabilirliğinin sağlanması esastır. Uygulanan muhasebe politikalarının değişmesi durumunda, değişikliklerin ve mali etkilerinin mali tablo dipnotlarında açıklanması zorunludur." şeklinde açıklanmıştır. Buna göre mali tablolar yeterli ölçüde açık ve anlaşılır

olmalıdır.

Kültür katkı paylarının sadece tahsilat aşamasında muhasebe kayıtlarında yer alması tahakkuk esaslı muhasebe sistemine aykırılık teşkil etmektedir. Muhasebenin tahakkuk esası, birden fazla muhasebe dönemini etkileyen işlemlerin kaydedilmesi ve raporlanması için uygun bir ortam oluşturur. Gelir ve giderlerin tahakkuk ettirildikleri yılın hesaplarında gösterilmesi, bütçe işlemlerinin ise nakit esasında muhasebeleştirilmesi tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin gereğidir.

Dolayısıyla, bulguda ayrıntısıyla belirtildiği üzere belediyelerden bildirimler geldiğinde tahakkuk kaydının yapılması, katkı payı banka hesabına yattığında ise ilgili hesaplara kayıtların yapılması gerekmektedir.

8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Banka Hesabı ve Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı Arasında Uyumsuzluk Bulunması

Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı mali tablolarının incelenmesi neticesinde, 102 Banka Hesabının alacak bakiyesi ile 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı (-) borç bakiyesinin birbirlerine eşit olmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin, “*Hesabın Niteliği*” başlıklı 55’inci maddesine göre 102 Banka Hesabı, kurum adına bankaya yatırılan paralar ve bankaya takas için verilen çeklerden, takas işlemi tamamlananlar ile düzenlenen çek ve gönderme emirlerinden ilgililerine ödendiği veya gönderildiği bildirilen çek ve gönderme emri tutarlarının kaydı için kullanılır. “*Hesaba İlişkin İşlemler*” başlıklı 56’ncı maddesinin b bendi uyarınca kurumun banka hesabından yapılacak ödemeler ve aktarmalar, kurumun hesaplarının bulunduğu bankalardan nakden yaptırılacak ödemeler için bu bankaların kendi çekleri için “gönderme emri” (Örnek-51) düzenlenmelidir. “*Hesabın İşleyişi*” başlıklı 57’nci maddesinde, 102 Banka Hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları ifade edilmiştir. Buna göre;

Banka hesap özet cetvelinden kasa mevcudundan bankaya yatırıldığı görülen paralar bu hesaba borç, 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına alacak; kurumun banka hesabına yatırılan veya gelen paralar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilmesi gerekmektedir. Ayrıca, bankaca kuruma gönderilen banka hesap özet cetvelleri ile ödendiği veya ilgili yerlere

gönderildiği bildirilen çek veya gönderme emri tutarları bu hesaba alacak, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına borç kaydedilmelidir.

Yönetmeliğin 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının İşleyişini düzenleyen 60'ıncı maddesine göre de, verilen çekler ve gönderme emirleri hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları yapılmalıdır. Bu maddeye uygun olarak, bankadan yaptırılacak ödeme veya göndermeler için düzenlenen çek veya gönderme emri tutarları bu hesaba alacak, ilgili hesap veya hesaplara borç kaydedilmelidir. Kasa ihtiyacı için veznedar adına düzenlenen çek tutarları da bu hesaba alacak, 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına borç kaydedilir. Düzenlenen çek ve gönderme emirlerinden, muhasebe birimlerine gönderilen banka hesap özet cetvelleriyle, bankaca hak sahiplerine ödendiği veya ilgili yerlere gönderildiği bildirilen paralar bu hesaba borç, 102 Banka Hesabına alacak kaydedilmesi aynı maddede ifade edilmiştir.

Yukarıda yer alan hükümler doğrultusunda, 102 Banka hesabından bir çıkış olabilmesi için ilgili muhasebe birimince çek veya gönderme emri düzenlenmesi gerekmektedir. Bir başka ifadeyle 102 Banka Hesabına yapılacak alacak kaydına eşit tutarda 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı borçlandırılmalıdır. Bunun doğal sonucu olarak da 102 Banka Hesabının alacak bakiyesi 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının borç bakiyesine her zaman eşit olmalıdır.

Hatay Valiliği Yatırım ve İzleme Koordinasyon Başkanlığının ödemeleri Ziraat Bankasında bulunan hesaplardan yapılmaktadır. Bu tür bir uygulamada 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı borç toplamı ile 102 Banka Hesabı alacak toplamının birbirine eşit olması gerekmektedir. Fakat hesaplara ait mizanlar incelendiğinde eşitliğin gerçekleşmediği görülmektedir. Söz konusu farklılık banka hesapları arasındaki virman işlemlerinin 103 ve 108 numaralı hesaplar kullanılmadan, doğrudan 102 Banka Hesabının vadesiz ve vadeli alt hesapları arasında aktarma yapılması suretiyle gerçekleşmesinden kaynaklanmaktadır.

Sonuç olarak, Başkanlığın hesapları arasında yaptığı virman işlemlerinin söz konusu mevzuat hükümlerine uygun olarak yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Banka Hesabı alacak bakiyesi ile Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının borç bakiyesine ilişkin eşitsizlik Başkanlığımıza ait banka hesapları arasındaki aktarma (virman) işlemleri muhasebe kayıtlarının yönetmeliğe uygun yapılmamasından kaynaklanmaktadır.

Bundan böyle bu işlemlere ait muhasebe kayıtları Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 72 nci maddesindeki hükümlere göre yapılacaktır.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından, bundan böyle bu işlemlere ait muhasebe kayıtları Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin hükümlere göre yapılacağı bildirilmiş olup, bulgu konusu husus ilerleyen denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Haklar Hesabının Kullanılmaması

Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından alınan bilgisayar yazılımları ve programlarının 260 Haklar Hesabına kaydedilmediği ve 260 Haklar Hesabına kaydedilmiş olan tutarlar için de amortisman ayrılmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 260 Haklar Hesabı başlıklı 210'uncu maddesinde;

“Bu hesap, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır.”,

“268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)” başlıklı 214'üncü maddesinde:

“Bu hesap, maddi olmayan duran varlık bedellerinin, kullanılacakları süre içerisinde yok edilmesini izlemek için kullanılır.” denilmektedir.

Ayrıca 47 sıra No.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde 260 Haklar Hesabında yer alan varlıkların yılsonunda %100 amortisman tabi olacağı hükmü mevcuttur.

Yukarıda belirtilen mevzuat uyarınca, bilgisayar yazılımları ve programlarının 260 Haklar Hesabında takip edilmesi ve bu hesapta takip edilen maddi olmayan duran varlıklar için yıl sonunda %100 oranında amortisman ayrılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede Başkanlık tarafından alınan bilgisayar yazılımları ve program alımlarının 260 Haklar Hesabına kaydedilmediği görülmüştür. Ayrıca, Haklar Hesabına kayıtlı olan bilgisayar yazılım alımlarına ilişkin yıl sonunda amortisman kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, Kamu İdaresinin sahip olduğu tüm bilgisayar yazılımları ve programlarının 260 Haklar Hesabına kaydedilmesinin ve bu varlıklar için yılsonunda %100 amortisman ayrılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; 2019 yılı itibariyle; satın alınan tüm bilgisayar yazılımları ve programları mevzuat hükümleri doğrultusunda muhasebe kayıtlarına alınacak ve yılsonunda amortisman payları ayrılacaktır.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından, satın alınan tüm bilgisayar yazılımları ve programları mevzuat hükümleri doğrultusunda muhasebe kayıtlarına alınacak ve yılsonunda amortisman payları ayrılacağı belirtilmiş olup, bulgu konusu husus Başkanlığın 2018 yılı mali tablolarının 26 Maddi Olmayan Duran Varlıklar hesap grubuna ilişkin tam ve doğru bilgi vermemesine neden olmaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabının ve Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabının Kullanılmaması

Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığında kiraya verilen duran varlıkların 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ve 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Temel Muhasebe Kavramları ve İlkeleri ile Genel Yönetim Muhasebe Standartları, Kuralları ve Uygulanması*" başlıklı 42'nci maddesinde;

"(1) Kurumların muhasebesi, 3/12/2014 tarihli ve 2014/7052 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ikinci bölümünde belirlenen ve muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan temel muhasebe kavramları ile faaliyet sonuçları, bütçe uygulama sonuçları, nazım hesaplara ilişkin ilkeler ve varlıklar, yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar ilkelerinden oluşan bilanço ilkeleri ile üçüncü bölümünde belirlenen muhasebe standartları, kurallar ve uygulamalara ilişkin hükümler çerçevesinde yürütülür." denilmektedir.

Genel Yönetim Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Temel kavramlar*" başlıklı 5'inci maddesinin (d) ve (g) bentlerinde;

“d) Sosyal sorumluluk kavramı: Muhasebe sisteminin yapısında, muhasebe uygulamalarının yürütülmesinde, mali tabloların düzenlenmesinde, sunulmasında, toplumun çıkarlarının gözetilmesi ve bilgi üretiminde gerçeğe uygun, tarafsız ve dürüst davranılması esastır”

...

“g) Tam açıklama: Mali tablolar, bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenir” hükümleri yer almaktadır.

Bu çerçevede, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı” başlıklı 475'inci maddesinde;

“(1) Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır.”

“Hesabın işleyişi” başlıklı 476'ncı maddesinde;

“a) Borç

1) Kiraya verilen duran varlıklar, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Kiraya verilen duran varlıklardan kira süresi sona erenler kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı hesabına borç kaydedilir” hükümleri uyarınca, kiraya verilip de gelir elde edilen duran varlıkların, 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından kiraya verilen duran varlıkların ilgili hesaplarda izlenmediği görülmüştür.

Yukarıda yapılan açıklamalar ve anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde kiraya verilen taşınmazların 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ve 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında takip edilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Başkanlığımıza ait olup kiraya verilen taşınmazların envanter işlemleri tamamlandığında Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 475 inci

maddesinde belirtilen hüküm gereğince kiraya verilen taşınmazlar ilgili nazım hesaplara kaydedilecektir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, Başkanlığa ait olup kiraya verilen taşınmazların envanter işlemleri tamamlandığında Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğininde belirtilen hüküm gereğince kiraya verilen taşınmazlar ilgili nazım hesaplara kaydedileceği belirtmiştir.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: Vadeli Mevduat Hesaplarından Yapılan Gelir Vergisi Kesintilerinin Muhasebe Kayıtlarında Görünmemesi

Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının vadeli mevduat hesaplarına işletilen faiz tutarlarının, gelir vergisi kesintisi yapıldıktan sonraki net tutarlarının muhasebe kayıtlarına alındığı, kesintinin ise kayıtlarda görünmediği tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesine göre; kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemleri, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izlenir. Gelir ve gider hesapları, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsustur.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 102 Banka Hesabı ile ilgili düzenlemeler getiren "*Hesabın işleyişi*" başlıklı 57'nci maddesinin a/6 fıkrasına göre, muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarları bu hesaba, tevkifat tutarları 630 Giderler Hesabına borç, faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmı 600 Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmı 181 Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilir. Banka hesabına aktarılan tutarın tamamı aynı zamanda 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.

Genel Yönetim Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 39'uncu maddesinde yer alan "*Gayrisafilik İlkesi*" başlıklı muhasebe ilkesinde;

"Gelir ve giderler herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedilir." denilmektedir.

İdarece uygulanan bu yöntem bütçenin gayrisafilik ilkesi ile de bağdaşmamaktadır. Bilindiği üzere gayrisafilik ilkesi, bütçede yer alan tüm gelir ve giderlerin brüt olarak

kaydedilmesini, gelir ve giderlerin birbirinden mahsup edilmeden kayıtlara geçirilmesini ifade etmektedir.

Sonuç olarak, bütçede meydana gelen bütün hareketlerin muhasebe kayıtlarında yer alması gerektiğinden, yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümleri doğrultusunda, elde edilen faiz gelirlerinin İdare tarafından önce brüt olarak gelirler hesabına kaydedilmesinin, bu gelir nedeniyle doğan vergi giderinin giderler hesabında ayrıca gösterilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Başkanlığımıza ait vadeli mevduat hesaplarına işletilen faiz tutarları ve stopaj kesintisine ilişkin muhasebeleştirme kayıtları bundan böyle Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 57 nci maddesi ile Genel Yönetim Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 39 uncu maddesinde yer alan hükümlere göre yapılacaktır.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından, Başkanlığa ait vadeli mevduat hesaplarına işletilen faiz tutarları ve stopaj kesintisine ilişkin muhasebeleştirme kayıtları bundan böyle Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde yer alan hükümlere göre yapılacağını belirtilmiştir.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 5: Bütün Riskler Sigortasının Yapılmaması

Hatay Valiliği Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığı tarafından yaptırılan bazı yapım işlerinde, yüklenici tarafından yaptırılması gereken bütün riskler (all risk) sigortasının yapılmadığı görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "*İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması*" başlıklı 9'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında;

"Yüklenici, işyerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu yapım işinin korunmasından 43 üncü madde hükümleri dikkate alınmak şartı ile işe başlama tarihinden kesin kabul tarihine kadar sorumludur. Bu sebeple yüklenici, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 9 uncu maddesi hükümleri dahilinde; işyerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi

risklere karşı “inşaat sigortası (bütün riskler)”, geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise yürürlükteki İnşaat Sigortası (Bütün Riskler) Genel Şartları çerçevesinde kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır” denildikten sonra aynı maddenin 3’üncü fıkrasında;

“(3)(Değişik:RG-3/7/2009-27277) Sigorta poliçesinde; idare işveren sıfatıyla, yüklenici işi gerçekleştiren sıfatıyla yer almalı, alt yüklenicilerin vereceği zararların da teminat kapsamı dahilinde olduğu belirtilmelidir. Kıymetlerin sigortalanmasında aşağıda belirtilen hususlar dikkate alınarak muafiyet ve koasürans uygulamalarına yer verilebilir:

(a)Tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranı azami % 2’dir.

(b)Deprem, sel, su baskını, toprak kayması ve terör riskleri için uygulanabilecek koasürans oranı azami %20’dir. Bunun dışında kalan riskler için koasürans uygulanmaz.

(c)Muafiyet ve koasürans kısmına isabet eden hasarların karşılanması yüklenicinin sorumluluğundadır” hükmü getirilmiştir.

Buna göre; yüklenici tarafından işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı “inşaat sigortası (bütün riskler)”, geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise yürürlükteki İnşaat Sigortası (Bütün Riskler) Genel Şartları çerçevesinde kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin ilgili hükmünde belirtildiği üzere yapım işleri için yukarıda belirtilen tüm riskler sigortasının yüklenici tarafından yapılmayıp bu konuda idarenin gerekli kontrolü gerçekleştirmediği görülmüştür.

Yukarıda yapılan açıklamalar ve anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde yapım işleri bütün riskler (all risk) sigortasının yüklenici tarafından yapılması ve idare tarafından buna ilişkin kontrolün gerçekleştirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; İdareimizce yapımı devam eden işlerde tüm riskler sigortasının yüklenici tarafından yapılıp-yapılmadığı konusyla ilgili gerekli kontroller yapılmaya başlanılmıştır. All risk sigortası yapılmayan iş tespit edilmesi durumunda

yükleniciye söz konusu all risk sigortası yaptırılması sağlanacaktır. Ayrıca bundan sonra İdaremiz tarafından başlatılacak yapım işlerinde yüklenicilere yapım işleri bütün riskler(all risk) sigortasının mevzuat hükümleri çerçevesinde yaptırılması sağlanacaktır.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından, Başkanlıkça başlatılacak yapım işlerinde yüklenicilere yapım işleri bütün riskler (all risk) sigortasının mevzuat hükümleri çerçevesinde yaptırılması sağlanacağı bildirilmiştir.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: Kültür Varlıkları Katkı Paylarının Ödenmemesi ya da Geç Ödenmesi

Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına kültür katkı payı ödemekle yükümlü bazı belediyelerin 2018 yılı ve önceki yıllar kültür katkı paylarına ilişkin olarak aylık bildirim ve ödemelerini geciktirdikleri veya olması gerekenden daha az ödeme yaptıkları görülmüştür.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un "*Çeşitli Hükümler*" başlıklı 3'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasında yer alan;

"21/07/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12 nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılır ve yürütülür." hükmü ile 12'nci madde gereğince il özel idaresince kullanılan haklar ve yetkiler YİKOB'lara devredilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12'nci maddesinde ise;

"Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir." ifadesine yer verilerek ilçe belediyelerinin tahsil ettikleri emlak vergisinin %10'u oranında tutarın ayrıca taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunacağı ve bu tahsil olunan miktarların tahsilatı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar YİKOB'lara bir bildirim ile beyan

edilerek aynı süre içinde ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı maddenin devamında;

“... ”

Yukarıdaki hükümlere göre, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.

...

Belediye başkanları, belediyelerin tahsil ettikleri paylardan il özel idarelerine ödemeleri gereken taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlüdür. Ödenmeyen paylar, ilgili il özel idaresinin talebi üzerine ilgili belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek talep eden özel idareye gönderilir.

...”

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, ilçe belediyeleri topladıkları taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarını takip eden ayın 10’uncu gününe kadar yatırmaları gerekmektedir. Aksi takdirde yatırılmayan paylara ilişkin olarak 6183 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda gecikme zammının uygulanacağı, ilgili maddenin devamında ifade edilmektedir. Ayrıca Belediye Başkanları söz konusu payları zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlüdürler.

Aşağıdaki tablolardan da anlaşılacağı üzere Başkanlığın hesabına yatırılması gereken kültür katkı payları toplamı geçmiş yıllar da dâhil olmak üzere 31.492.676,18 Türk Lirasıdır.

Sonuç olarak, bazı belediyelerin kültür varlıkları katkı paylarını ödemediği veya geç ödediği, konunun İller Bankasına yazılması, böylece ilgili belediyelerin genel bütçe gelirlerinden söz konusu payların kesilerek YİKOB’a gönderilmesinin sağlanması uygun

olacaktır.

Tablo 6: KVKKP Tahakkuk Tahsilat Borç Bilgileri

HATAY VALİLİĞİ YATIRIM İZLEME VE KOORDİNASYON BAŞKANLIĞI TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARI KATKI PAYI TAHAKKUK TAHSİLAT BORÇ BİLGİLERİ					
S. NO	BELEDİYE ADI	DEVREDEN BORÇ TL	2018 YILI TAHAKKUKU TL	2018 YILI TAHSİLATI TL	TOPLAM BORÇ TL
1	ANTAKYA BELEDİYESİ	0,00	1.594.444,07	1.594.444,07	0,00
2	ALTINÖZÜ BELEDİYESİ	0,00	30.077,99	30.077,99	0,00
3	ARSUZ BELEDİYESİ	0,00	745.518,40	404.099,01	341.419,39
4	BELEN BELEDİYESİ	940.935,38	187.186,68	0,00	1.128.122,06
5	DEFNE BELEDİYESİ	0,00	608.227,90	608.227,90	0,00
6	DÖRTYOL BELEDİYESİ	6.903.809,63	1.447.817,18	0,00	8.351.626,81
7	ERZİN BELEDİYESİ	0,00	100.383,09	100.383,09	0,00
8	HASSA BELEDİYESİ	0,00	96.869,15	96.869,15	0,00
9	İSKENDERUN BELEDİYESİ	6.342.832,40	2.788.316,92	0,00	9.131.149,32
10	KIRIKHAN BELEDİYESİ	436.956,21	190.078,45	0,00	627.034,66
11	KUMLU BELEDİYESİ	50.103,09	23.849,09	0,00	73.952,18
12	REYHANLI BELEDİYESİ	461.912,96	171.193,70	22.497,01	610.609,65
13	PAYAS BELEDİYESİ	8.097.165,60	1.809.540,78	0,00	9.906.706,38
14	SAMANDAĞ BELEDİYESİ	773.859,95	511.052,74	0,00	1.284.912,69
15	YAYLADAĞI BELEDİYESİ	0,00	37.143,04	0,00	37.143,04
TOPLAM		24.007.575,22	10.341.699,18	2.856.598,22	31.492.676,18

Kamu idaresi cevabında; Belediyeler tarafından tahsil edilip Başkanlığımıza yatırılması gereken %10'luk kültür katkı payları toplamı geçmiş yıllar dahil gecikme zamları ile birlikte 30.01.2018 tarih ve 77068767-000-4791 sayılı yazı ile 11.03.2019 tarih ve 77068767-000-10029 sayılı yazılarımızla İller Bankasına bildirilmiş olup, söz konusu kültür katkı payları NİSAN/2019 tarihinden itibaren ilgili belediyelerden kesilerek Başkanlığımız hesaplarına aktarılmaktadır.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında kültür katkı payları İller Bankasına bildirilmiş olup, ilgili belediyelerden kesilerek Başkanlık hesaplarına aktarılmakta olduğunu ilgili belediyelerden kesilerek Başkanlığımız hesaplarına aktarıldığını belirtilmiştir.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 7: Yapım İşlerinde Sigorta Bedel ve Sürelerinin Güncellenmemesi

Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca ihale edilen muhtelif yapım işlerinde, iş artışı ve süre uzatımı sonrasında ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılması gereken sigorta bedellerine ilişkin güncelleme işleminin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "*İş ve İşyerlerinin Korunması ve Sigortalanması*" başlıklı 9'uncu maddesinin 2'nci fıkrası;

"Sigortaya esas alınacak bedeller, işin kendisi için sözleşme bedeli, her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ve benzeri için ise piyasa rayiçlerine göre hesaplanan bedellerdir. Ödenen toplam hakediş tahakkuk tutarının (fiyat farkları dâhil) poliçedeki sigorta bedelini aşması ve/veya poliçede öngörülen sigorta bitiş tarihinin süre uzatımı veya cezalı çalışma sebebiyle aşılması hallerinde, zeyilname ile sigorta bedelinin artırılması ve/veya sigorta süresinin uzatılması zorunludur." şeklinde düzenlenmiştir.

Mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere, yüklenicinin yapım işinin yerine getirilmesinde genel bir koruma sorumluluğu bulunmaktadır. Sigorta yükümlülüğünün amacı, sözleşme konusu işin değer itibarıyla güvence altına alınması olduğundan, iş artışını uzatılan süreyi içermeyen bir sigorta işleminin bu güvenceyi sağlayamayacağı açıktır.

Mevzuata uygunluğun sağlanması ve yüklenicinin koruma sorumluluğunun tam olarak tesis edilebilmesi bakımından, yapım işlerinde iş artışı ve/veya süre uzatımı uygulamasına başvurulduğu hallerde sigorta bedellerinin ve sürelerinin arttırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Başkanlığımızca ihale edilen muhtelif yapım işlerinde, iş artışı ve süre uzatımı sonrasında ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılması gereken sigorta bedellerine ilişkin güncelleme işlemlerinin yapılması hususunda gereken önem ve titizlik gösterilecektir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından Başkanlıkça ihale edilen muhtelif yapım işlerinde, iş artışı ve süre uzatımı sonrasında ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılması gereken sigorta bedellerine ilişkin güncelleme işlemlerinin yapılması hususunda gereken önem ve titizlik gösterileceği belirtilmiştir.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 8: Bazı İşletme Ruhsatlarına İlişkin Olarak İdare Tarafından Onaylanmış Bir Kaynak Koruma Etüt Raporu Bulunmadığı Halde İlgili Ruhsat Sahasında Faaliyette Bulunulması

Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Doğal Kaynaklar, Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğü'nün hesap ve işlemlerinin incelenmesinde; bazı işletme ruhsatlarına ilişkin olarak İdare tarafından onaylanmış bir kaynak koruma etüt raporu bulunmadığı halde ilgili ruhsat sahasında faaliyette bulunulduğu tespit edilmiştir.

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nun;

“Faaliyetlerin denetlenmesi” başlıklı 9’uncu maddesinde:

“(1) Faaliyetler her yıl idare tarafından denetlenir. Gerektiğinde idarece talep edilmesi halinde MTA tarafından da denetim yapılır. Denetimler, 14 üncü maddede belirtilen hususlar ve diğer maddelerde belirtilen ilkeler dikkate alınarak yapılır...”

“Kaynak rezervuarının korunması” başlıklı 14’üncü maddesinde:

“(1) Bu Kanuna tâbi faaliyetlerde kaynağı oluşturan jeotermal sistemin korunması, kaynağın israf edilmemesi ve çevrenin korunması esas olup işletme faaliyeti öncesinde kaynağın koruma alanları etüdünün ruhsat sahibi tarafından yaptırılması zorunludur. Aksi takdirde faaliyetler durdurularak koruma alanlarının belirlenmesi için ruhsat sahibine uygun süre verilir. Bu süre sonunda da koruma alanının belirlenmemesi halinde 11 inci madde hükümleri uygulanır.

(2) Koruma alanı etüt raporları, MTA'nın görüşü alınarak, idare tarafından onaylanır. Arazi kullanımı ve yapılaşma ile ilgili kaynak koruma alanları etüdünde öngörülen kısıtlama ve koşullar, imar planlarında esas alınır. Kaynak koruma alanlarında alınacak tedbirlere ilişkin genel ilkeler yönetmelikle belirlenir.

(3) MTA tarafından yapılan denetlemelerde faaliyetlerin öngörülen tedbirlere uygun yürütülmediğinin tespiti halinde, faaliyetler idarece durdurulur. Alınacak tedbirler, MTA tarafından belirlenir ve idareye bildirilir. Gerekli tedbirleri almak ve/veya aldirmekle idare yükümlüdür. Gerekli tedbirlerin alınması için en fazla bir yıl süre verilir. Öngörülen tedbirlerin yerine getirilmemesi halinde ruhsat iptal edilir.”

hükümleri yer almaktadır.

Kanunun “İdari yaptırımlar” başlıklı 11’inci maddesinin 2’nci fıkrasında;

“Ruhsat sahibince, kaynak koruma alanı etüdü yapılmadan işletmeye geçilmesi veya koruma alanı etüdünde öngörülen tedbirlere uyulmamasının tespiti halinde faaliyetler durdurularak teminat irat kaydedilir. Altı ay içerisinde gerekli tedbirlerin alınması ve teminatın tamamlattırılması istenir. Altı ay sonunda teminat verilmez ve tedbirler alınmaz ise faaliyetler durdurulur.”

hükmü bulunmaktadır.

Koruma Alanları Etüt Raporu, 11.12.2007 tarih ve 26727 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin “Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinin 1’inci fıkrasının (z) bendinde “Kaynağın işletmeye alınmasından önce bu Yönetmelikte belirtilen ilgili format ve kriterlere göre jeoloji mühendisi tarafından Ek-13 formuna uygun olarak hazırlanan ve MTA'nın görüşü alınarak İdare tarafından onaylanan rapor” şeklinde tanımlanmıştır.

Yönetmeliğin “İşletme ruhsatı” başlıklı 9’uncu maddesinin 8’inci fıkrasında:

“(8) İşletme ruhsat sahibi işletme ruhsatı alındıktan sonra akışkanı üretime almadan önce kaynak koruma alanı etüdünü yaptırır. Ruhsat sahibi tarafından kaynak koruma alanı etüdü yaptırılmadan kaynağın işletmeye alınması durumunda faaliyetler durdurularak teminat irat kaydedilir ve altı ay içinde kaynak koruma alanı etüdünün yaptırılması ve eski teminatın üç katının yatırılması sağlanır. Yeni teminatın yatırılmadığı ve koruma alanı etüdü

yaptırılmadığı sürece faaliyeti durdurma kararı kaldırılmaz.”

“Faaliyetlerin denetlenmesi” başlıklı 12’nci maddesinde:

“(1) Faaliyetlere yönelik denetimler her yıl İdare tarafından yapılır. İdarece talep edilmesi halinde MTA tarafından da denetim yapılır. Yapılan denetimlerde, faaliyetlerin onaylanmış Koruma Alanları Etüt Raporunda öngörülen tedbirlere uygun yürütülmediğinin tespiti halinde, faaliyetler İdarece durdurulur ve ruhsat sahibi tarafından alınması gereken tedbirler ve yapılması gerekenler gerekçeleri ile birlikte İdare tarafından ruhsat sahibine bir ay içinde bildirilir. Bu tedbirlerin alınması için ruhsat sahibine uygun süre verilir. Alınacak tedbirin mahiyetine göre bu süre en fazla bir yıl olabilir. Verilen sürenin sonunda öngörülen tedbirlerin yerine getirilmemesi halinde ruhsat iptal edilerek, en geç onbeş gün içinde MİGEM’e bildirilir.”

“Kaynak rezervuarının korunması” başlıklı 23’üncü maddesinin 4’üncü fıkrasında da:

“İşletme ruhsat sahibi tarafından işletmeye geçilmeden önce ilgili jeotermal alan için EK-13’te yer alan formata göre yaptırılmış olan koruma alanları etüt raporu, idare tarafından MTA’ya gönderilir. MTA en geç iki ay içerisinde masraflar ruhsat sahibi tarafından karşılanmak kaydıyla nazari ve/veya mahallinde inceleme yaparak rapor hakkında görüşünü İdareye bildirir. İdare, raporu MTA’nın görüşünü aldıktan sonra onaylar. Koruma Alanları Etüt Raporunda belirtilen arazi kullanımı ve yapılaşmaya yönelik koşul ve kısıtlamalar, yörenin imar planı hazırlanırken esas alınır. Jeotermal alanı tamamen veya kısmen kapsayacak şekilde daha önce onaylanmış imar planı mevcut ise Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılmış koruma alanları etüt raporunda öngörülen arazi kullanımı ile yapılaşmaya yönelik, kısıtlama ve koşullar gözönüne alınarak işlem yapılır.”

hükümleri bulunmaktadır.

Belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca; işletmenin faaliyete geçmesinden önce koruma alanları etüdünün ruhsat sahibi tarafınca yaptırılması şarttır. Bunun için masraflar ruhsat sahibince karşılanarak Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü’nün mahallinde inceleme yapması ve 2 ay içerisinde rapora ilişkin görüşünü İdareye sunması ve MTA’nın görüşü alındıktan sonra Kaynak Koruma Etüt Raporunun İdare tarafından onaylanması gerekmektedir. Kanun ve Yönetmelik hükümleri, işletme ruhsat sahasında faaliyetlerin başlayabilmesini kaynak rezervuarının korunması açısından bu sürecin tamamlanmasına bağlamıştır.

Bu süreç tamamlanmadan, diğer bir ifade ile İdarece onaylanmış bir Kaynak Koruma Etüt Raporu mevcut olmadan ve/veya söz konusu Raporda belirlenen tedbirlere riayet edilmeden faaliyette bulunulması halleri, Kanun ve Yönetmelik hükümleri ile idari yaptırıma bağlanmıştır.

Yapılan incelemede, ayrıntıları aşağıdaki tabloda belirtilen işletme ruhsatlarına ilişkin olarak, İdare tarafından onaylanmış bir kaynak koruma etüt raporu bulunmadığı halde ilgili ruhsat sahalarında faaliyette bulunulduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7: KKER Onaylanmadığı Halde Faaliyette Bulunulan Ruhsatlar

RUHSAT NO	BAŞLAMA VE BİTİŞ TARİHİ	KAYNAK CİNSİ
31/2012-01	06.04.2012 - 2042	Doğal Mineralli Su
31/2017-01	02.10.2017 - 2047	Jeotermal Kaynak
31/2009-01	-	Jeotermal Kaynak
31/2014-03 (31/2016-01)	-	Jeotermal Kaynak

Tablodaki işletme ruhsatlarının başlangıç tarihleri göz önüne alındığında, yukarıda zikredilen Kanun ve Yönetmeliğin “kaynak rezervuarının korunması” hakkındaki hükümlerinin göz ardı edildiği, söz konusu ruhsatlar için kaynak koruma etüt raporları henüz onaylanmamış olduğu halde İdare tarafından ruhsat sahalarında faaliyetlere izin verildiği görülmekte ve dolayısıyla gerekli idari yaptırımların uygulanmadığı anlaşılmaktadır.

Öte yandan 5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun; “*Hesap verme sorumluluğu*” başlıklı 8’inci maddesinde;

“Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.”

hükmü getirilerek her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu oldukları belirtilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde, İdare tarafından

onaylanmış bir kaynak koruma etüt raporu mevcut olmadığı halde faaliyette bulunulan işletme ruhsat sahalarında, öncelikle ruhsat teminatları gelir kaydedilerek faaliyetlerin durdurulması ve mevzuatta belirlenen sürelerde Kaynak Koruma Etüt Raporlarının hazırlanması veyahut eksikliklerinin giderilmesini müteakip MTA tarafından görüş alınma ve İdarece onaylanma süreçlerinin işletilmesi, bununla birlikte teminatların 3 katına tamamlanmasının sağlanması, yeni teminatlar yatırılmadığı ve koruma etüdü onaylanmadığı sürece faaliyetlere izin verilmemesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Hatay Büyükşehir Belediye Başkanlığına ve Işın Meşrubat Ltd. Şti. ruhsatına ait kaynak koruma alanları etüdü Başkanlık ve söz konusu firma tarafından yaptırılmış, onaylanması için MTA'ya gönderilmiştir.

Kumlu Belediye Başkanlığına ait ruhsat sahasında bulunan kaynak faaliyette bulunmadığından teknik sorumlusu bulunmamaktadır. Faaliyette olduğu süre zarfında teknik sorumlu olmadan faaliyet yapıldığının tespiti durumunda teminat irat kaydedilecektir.

Mehmet Alkan'a ait kaynak koruma alanı etüt raporu 24.10.2018 tarih ve 44904 sayılı Valilik Makam Oluru ile onaylanmış olup, işletmenin faaliyete geçiş tarihi 2019'dur.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu edilen ruhsat sahiplerinin kaynak koruma etüt raporlarının durumları ile ilgili bilgi vermiştir.

İdare tarafından onaylanmış bir kaynak koruma etüt raporu mevcut olmadığı halde faaliyette bulunulan işletme ruhsat sahalarında, bulguda belirtilen mevzuatın öngördüğü yaptırımları uygulaması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 9: Jeotermal Kaynaklar İle Doğal Mineralli Suları Kullanan Otel ve Tesislerden İdare Payının Eksik Alınması

Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Doğal Kaynaklar, Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğünün hesap ve işlemlerinin incelenmesinde; jeotermal kaynaklar ile doğal mineralli suların doğrudan ve/veya dolaylı kullanıldığı işletme ruhsat sahibine ait otel işletmesinin ve ilaveten kira sözleşmesi ile bir bedel karşılığında faaliyet gösteren tesislerin gayrisafi hasılat ve idare payı tutarlarının eksik hesaplandığı tespit edilmiştir.

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nun; "*Tanımlar*" başlıklı 3'üncü maddesinde;

“33) Gayrisafi hasılat: İşletmenin toplam yıllık cirosu olup, işletmelere ait tahakkuk eden her türlü mal ve hizmet satış bedelleri, faizler ile yapılan kiralama ve kira bedellerinin dâhil olduğu miktarı,

İfade eder.”

“Devir, sicil, ihale, harç, teminat ve idare payı” başlıklı 10’uncu maddesinin 1’inci fıkrasının (e) bendinde:

“e) İdare payı: Akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı kullanıldığı tesislerin gayrisafi hasılatının % 1’i tutarında idare payı, ...”

hükümleri yer almaktadır.

11.12.2007 tarih ve 26727 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği’nin:

“Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinde;

“...k) (Değişik:RG-24/9/2013-28775) Gayrisafi hâsılat: Kaynaklardan sınai ve/veya ticari ciro oluşturmak üzere yararlanan işletmenin kaynaklarla ilgili toplam yıllık cirosu olup, tesislere ait tahakkuk eden her türlü mal ve hizmet satış bedelleri, faizler ile kira gelirlerinin dahil olduğu miktarı,

m) (Değişik:RG-24/9/2013-28775) İdare payı: Akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı kullanıldığı, işletme ruhsat sahibine ait işletmenin ve ilaveten kira sözleşmesi ile bir bedel karşılığında faaliyet gösteren tesislerin kaynaklarla ilgili gayrisafi hâsılatının % 1’i tutarında her yıl Haziran ayı sonuna kadar ruhsat sahibi ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilerce idareye ödenen payı,

n) (Değişik:RG-24/9/2013-28775) İşletme: Arama faaliyetleri sonucunda elde edilen kaynağın üretim, kullanım, reenjeksiyon, enjeksiyon, deşarj ve bu faaliyetlere yönelik sondaj çalışmalarını içeren projede belirtilen ruhsat sahibinin ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetlerinin bütünü,

v) (Değişik:RG-24/9/2013-28775) Kira sözleşmeleri: İşletme ruhsatına dayalı her türlü kullanım alanıyla ilgili hakların, bedel karşılığı başka özel ve tüzel kişilere kullandırılmasını sağlayan sözleşmeleri,

İfade eder.”

hükümleri bulunmaktadır.

Belirtilen mevzuat hükümlerine göre, “Gayrisafi hasılat”; “ruhsat sahibinin ve/veya sözleşmeler yoluyla sınai ve/veya ticari ciro oluşturmak üzere kaynağı kullanan diğer gerçek ve tüzel kişilerin kaynaklarla ilgili olarak işletme projesine göre tüm faaliyetleri sonucunda elde edilen toplam yıllık ciro olup, tesislere ait tahakkuk eden her türlü mal ve hizmet satış bedelleri, faizler ile kira gelirlerinin dâhil olduğu miktarı” ifade etmektedir.

Ayrıca Yönetmeliğin “İdare payı” başlıklı 20’nci maddesinde;

“Jeotermal kaynakların konut, iş yeri, balıkçılık, sera, kaplıca, termal kür merkezi gibi, ısıtma ve diğer amaçlı doğrudan kullanıldığı alanlar ve/veya dolaylı olarak yararlanıldığı elektrik enerjisi üretimi, kuru buz, mineral tuz eldesi, kurutma, soğutma gibi durumlarda ruhsat sahibinin ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilere ait işletme ve tesislerin kaynaklarla ilgili bir önceki yılın gayrisafi hasılat bilançosunun mart ayı sonuna kadar idareye verilmesi zorunludur. (Ek cümle:RG-24/9/2013-28775) İdareye bildirilen gayrisafi hasılatın %1’i tutarında idare payı alınır. Bu pay, her yıl Haziran ayı sonuna kadar İdareye ödenir. Tahsil edilen tutarın beşte biri, kaynağın sınırları içinde bulunduğu belediye veya ilgili köy tüzel kişiliğine bir ay içinde İdare tarafından ödenir. Doğal mineralli sular ile Kanuna tabi gazların da doğrudan ve/veya dolaylı olarak kullanıldığı tesislerden elde edilen gayrisafi hâsılatın % 1’i tutarında idare payı alınır.”

Hükmü ile jeotermal kaynakların, doğal mineralli sular ile Kanuna tabi gazların doğrudan veya dolaylı olarak kullanıldığı tesislerde, ruhsat sahibinin ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilere ait işletme ve tesislerin kaynaklarla ilgili tüm faaliyetlerinden elde edilen yıllık toplam cirosunu gösteren “gayrisafi hasılat bilançosunun” İdareye verilmesi ve belirlenen tutar üzerinden idare payının hesaplanarak ödenmesi öngörülmüştür.

Özetle, ilgili jeotermal kaynağı/akışkanı kullanan gerek işletme ruhsat sahipleri ve gerekse sözleşmeler yoluyla kullanan kiracılara ait tesislerde kaynaklarla ilgili olarak yürütülen her türlü faaliyet sonucunda elde edilen gayrisafi hasılat üzerinden % 1 oranında idare payı hesaplanarak İdareye belirlenen zamanda ödenmesi zorunludur.

Ancak yapılan incelemede, jeotermal kaynak/akışkan ruhsatlandırılarak, sağlık ve kür amaçlı kullanılacağı işletme projesinde belirtilmiş olan bir termal turizm tesisinde, otel gelirlerinin gayrisafi hasılatın içerisine dâhil edilmediği, ruhsat sahibi işletmenin otelin içerisindeki termal kısmını bir işletmeye kiralayarak sadece söz konusu kira bedelini beyan ettiği ve idare payının da otel gelirleri dâhil edilmeden sadece söz konusu kira bedeli ve kiralayan işletmenin hasılatı üzerinden alındığı tespit edilmiştir.

Bu şekildeki uygulama ile işletme projesinde söz konusu kaynak kullanılarak üretim yapılacağı belirtilen tesislerde gerek jeotermal işletme ruhsat sahibinin ve gerekse sözleşmeler yoluyla kaynaklardan sınai ve/veya ticari ciro oluşturmak üzere yararlanan gerçek ve tüzelkişilerin; kaynaklarla ilgili olarak elde edilen ve toplam yıllık ciroyu oluşturan her türlü mal ve hizmet satış bedelleri, faizler ve kira gelirleri toplamı, diğer bir ifadeyle gayrisafi hasılat tam ve doğru olarak belirlenmemiş olmakta ve dolayısıyla idare payı tutarı da eksik hesaplanmaktadır.

Jeotermal kaynak/akışkan ruhsatlandırılarak, sağlık ve kür amaçlı kullanılacağı işletme projesinde belirtilmiş olan bir termal turizm tesisinde; otel işletmesinin gelirlerinin gayrisafi hasılattan hariç tutulması mümkün değildir. Çünkü otelin termal kısmının otel müşterilerince kullanımı konaklama fiyatına dâhildir. Dolayısıyla, söz konusu tesiste kiraya verilen termal kısım da dâhil bütün alanlara ilişkin işletmenin kira gelirlerinin yanı sıra termal turizm tesisinin esas işletmesi olan otelin tüm gelirlerinin ve ayrıca tüm bu gelirler üzerinden faiz geliri elde edilmiş ise bu faiz gelirinin de gayrisafi hasılat belirlenirken göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Konuya ilişkin olarak, bazı termal otel işletmecilerinin termal sağlık merkezi cirosu dışında otelin veya tesisin düğün, kongre, sporcu etkinlikleri gibi ilave gelirlerinin de bulunduğu dolayısıyla 'gayrisafi hasılat' konusunda tereddüt olduğu, idare payının otel ve işletmenin gayrisafi hasılatından değil, sadece termal sağlık merkezi hasılatından alınması gerektiğinden bahisle konuyu Anayasa Mahkemesi'ne götürmeleri üzerine;

Anayasa Mahkemesi'nin 31.10.2013 tarih ve E.2013/41 K.2013/124 sayılı kararında;

“Kullanılan akışkan miktarı ile elde edilen hâsılat arasında doğru bir orantının bulunduğu ve istisnai durumlar dışında işletmenin büyüklüğüne paralel olarak kullanılan akışkan miktarı arttıkça, gayrisafi hâsılatın da aynı oranda artacağı tabiidir. İstisnaen, bazı işletmelerce kullanılan akışkan miktarı az olmasına rağmen, uygulanan satış ve pazarlama

politikasına bağlı olarak elde edilen hâsılatın diğer işletmelere nazaran fazla olması mümkündür. Ancak bu durumda dahi, elde edilen hâsılatın fazla olmasının, kullanılan akışkan miktardan tamamen bağımsız olduğu düşünülemez. İşletmenin elde ettiği hâsılatın bütününde, akışkan kullanımının oluşturduğu ticari avantajın etkisinin bulunduğu gözardı edilmemelidir. Kaldı ki, itiraz konusu kuralda, idare payı matrahının tespitinde, akışkanın fiilen kullanıldığı tesiste elde edilen hâsılatın esas alınması öngörülmüş olup mükellefin diğer işletmelerinde elde edilen hâsılatın dikkate alınması söz konusu değildir. Bu durumda, idare payının, faaliyetin sonucunda elde edilen hâsılat üzerinden alınmasının öngörülmesinde, sosyal devlet ve vergilendirmede eşitlik ve adalet ilkelerine aykırı bir yön bulunmamaktadır.”

Denilmektedir.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde, ilgililerden kurumlar vergi beyannamesi ekleri olan, gelir tablosu ve ayrıntılı mizan cetvelleri elde edilmesi, söz konusu tesislerde yapılan faaliyetler ve bunların hangi tüzel kişilikler eliyle yapıldığı, tüzel kişilikler arasında kira vs gibi sözleşmeler bulunup bulunmadığı, üretilen hizmetin tamamının beyan edilen toplam ciroya dâhil edilip edilmediği gibi hususlara ilişkin denetimlerin yapılması ve bu sayede gayrisafi hasılat tam ve doğru bir şekilde belirlenerek idare payının hesaplanması ve ödenmesinin sağlanması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Söz konusu işletme ruhsat sahibi ve sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan işletme ve tesislerin Başkanlığımıza bildirmiş oldukları gayrisafi bilançolarının %1 olan idare payı Defterdarlık muhasebe müdürlüğü hesaplarına yatırılarak dekontları başkanlığımıza sunulmaktadır.

Kurumlar vergisi beyannamesi tablosu ekleri olan, gelir tablosu ve ayrıntılı mizan cetvellerinden elde edilerek, üretilen hizmetin tamamının beyan edilen toplam ciroya dahil edilip edilmediği gibi hususlara ait denetimler Başkanlığımız tarafından yapılarak tam ve doğru bir şekilde idare payının hesaplanması ve ödenmesi sağlanacaktır.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında, kurumlar vergisi beyannamesi tablosu ekleri olan, gelir tablosu ve ayrıntılı mizan cetvellerinden elde edilerek, üretilen hizmetin tamamının beyan edilen toplam ciroya dahil edilip edilmediği gibi hususlara ait denetimler Başkanlığımız tarafından yapılarak tam ve doğru bir şekilde idare payının hesaplanması ve ödenmesi sağlanacağını bildirmiştir.

BULGU 10: Bazı İşletme Ruhsatlarına Ait İdare Payları Zamanında Ödenmediği Halde Mevzuatında Belirlenen İdari Yaptırımların Uygulanmamış Olması

Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Doğal Kaynaklar, Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğü'nün hesap ve işlemlerinin incelenmesinde; bazı işletme ruhsatlarına ait idare payları zamanında ödenmediği halde mevzuatında belirlenen idari yaptırımların uygulanmadığı tespit edilmiştir.

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nun;

“Devir, sicil, ihale, harç, teminat ve idare payı” başlıklı 10’uncu maddesinin 1’inci fıkrasının (e) bendinde:

“e) İdare payı: Akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı kullanıldığı tesislerin gayrisafi hasılatının % 1’i tutarında idare payı, her yıl Haziran ayı sonuna kadar idareye ödenir. Tahsil edilen tutarın beşte biri, idare tarafından, kaynağın bulunduğu belediye veya köy tüzel kişiliğine bir ay içerisinde ödenir.”

“İdari yaptırımlar” başlıklı 11’inci maddesinde:

“(3) İdare payının süresi içerisinde ödenmemesi halinde, teminat irat kaydedilerek iki aylık süre verilir. Bu süre zarfında idare payı yatırılmaz ve teminat tamamlanmaz ise faaliyetler durdurulur.”

hükümleri yer almaktadır.

11.12.2007 tarih ve 26727 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin “İdare payı” başlıklı 20’nci maddesinde;

“(1) (Değişik cümle:RG-24/9/2013-28775) Jeotermal kaynakların konut, iş yeri, balıkçılık, sera, kaplıca, termal kür merkezi gibi, ısıtma ve diğer amaçlı doğrudan kullanıldığı alanlar ve/veya dolaylı olarak yararlandığı elektrik enerjisi üretimi, kuru buz, mineral tuz eldesi, kurutma, soğutma gibi durumlarda ruhsat sahibinin ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilere ait işletme ve tesislerin kaynaklarla ilgili bir önceki yılın gayrisafi hasılat bilançosunun mart ayı sonuna kadar idareye verilmesi zorunludur. (Ek cümle:RG-24/9/2013-28775) İdareye bildirilen gayrisafi hasılatın %1’i tutarında idare payı

alınır. Bu pay, her yıl Haziran ayı sonuna kadar İdareye ödenir. Tahsil edilen tutarın beşte biri, kaynağın sınırları içinde bulunduğu belediye veya ilgili köy tüzel kişiliğine bir ay içinde İdare tarafından ödenir. Doğal mineralli sular ile Kanuna tabi gazların da doğrudan ve/veya dolaylı olarak kullanıldığı tesislerden elde edilen gayrisafi hâsılatın % 1'i tutarında idare payı alınır.

(3) İdare payının belirtilen süre içerisinde ödenmemesi halinde teminat irat kaydedilerek iki aylık süre verilir. Bu süre sonuna kadar idare payı yatırılmaz ve teminat tamamlanmaz ise faaliyetler durdurulur. İdare payının yatırılmadığı ve teminat tamamlanmadığı sürece faaliyet durdurma kararı kaldırılmaz.

(4) (Ek:RG-24/9/2013-28775) İdare payını ödemeyen sözleşmeli kullanıcının su kullanımına ilişkin faaliyeti idarece durdurulur.”

hükümleri bulunmaktadır.

Belirtilen mevzuat hükümlerine göre, akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı kullanıldığı tesislerin gayrisafi hasılatının % 1'i oranındaki tutarın her yıl haziran ayının sonuna kadar ödenmesi gerektiği açıktır. İdare payı bu tarihte ödenmediği takdirde, ruhsat sahibi işletmeler için Kanunda, kiracı/kullanıcılar için ise Yönetmelikte idari yaptırım öngörülmüştür.

Buna göre, idare payını zamanında yatırmayan ruhsat sahibi işletmeler için teminatın gelir kaydedileceği ve 2 aylık süre verilerek bu süre zarfında idare payı yatırılmadığı ve teminat tamamlanmadığı takdirde faaliyetlerin durdurulması; idare payını ödemeyen kiracı/kullanıcıların ise su kullanımına ilişkin faaliyetlerin İdarece durdurulması hükmüne bağlanmıştır.

Yapılan incelemede; idare payını zamanında ödememiş bulunan ruhsat sahiplerine ait teminatların gelir kaydedilmesi, 2 aylık süre içerisinde teminatın güncel tutarda tamamlanması şeklindeki idari yaptırımın hiç uygulanmadığı ve faaliyetlerinin durdurulmadığı, idare payını zamanında ödemeyen sözleşmeli su kullanıcılarının ise su kullanımına ilişkin faaliyetlerinin hiç durdurulmadığı, su kullanımı devam ederken ödenmemiş bulunan idare payının taksitlendirilerek tahsil edilmesi yoluna gidildiği görülmüştür.

Bununla birlikte, İdareye ait işletme ruhsatında sözleşmeli su kullanıcısı olarak faaliyet gösteren ve idare payını zamanında ödememiş bulunan işletmelere ilişkin olarak “idare payının tamamının zamanında ödenmediği takdirde sözleşmede belirlenen teminatın gelir kaydedilmesi, 2 ay içerisinde teminatın güncel değer üzerinden tamamlanması ve idare payının

da gecikme bedeli ile birlikte ödenmesi, aksi halde su kullanımını faaliyetinin durdurulacağı, bu eksikliklerin 3 ay içerisinde tamamlanmaması halinde de sözleşmenin feshedileceği” şeklindeki sözleşme hükümleri ile belirlenen yaptırımların da uygulanmadığı anlaşılmıştır.

İdare paylarını zamanında ödenmemiş bulunan ruhsat sahipleri ve kullanıcı/kiracılara ilişkin liste aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 8: İdare Payı Zamanında Ödenmeyen Ruhsatlar/Kullanıcılar

RUHSAT TÜRÜ	RUHSAT NO
Jeotermal Kaynak	31/2014-02
Doğal Mineralli Su	31/2012-01
Jeotermal Kaynak	31/2009-01
Jeotermal Kaynak	31/2017-01

Öte yandan, 5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun; “*Hesap verme sorumluluğu*” başlıklı 8’inci maddesinde;

“Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.”

hükmü getirilerek her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu oldukları belirtilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde, işletme ruhsatlarına ait jeotermal kaynaktan elde edilen gayrisafi hasılat tutarının % 1’i olan idare paylarının tahsilatı hususunda gerekli hassasiyet gösterilerek, bu paylar zamanında ödenmediği takdirde mevzuatında belirlenen idari yaptırımların uygulanması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; 31/2014-02 ruhsatına ait kanunda belirtilen hükümler çerçevesinde işlem yapılacaktır.

Hatay Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından zamanında yatırılmayan idare payı bulunmamaktadır.

Kumlu Belediye Başkanlığına ait tahsil edilemeyen idare payları için teminat irat kaydedilmiş, faaliyet durdurma kararı alınmış ve eksik ödenen ve ödenmeyen idare payına ait mükellefi olduğu vergi dairesine durum bildirilerek tahsilat işlemlerinin yapılması için yazı yazılmıştır.

31/2017-01 nolu jeotermal kaynağın faaliyete geçeceği tarih 2018 yılı olarak belirtilmiş olup, 2019 yılı itibariyle idare payı tahsil edilmeye başlanacaktır.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, tahsil edilemeyen idare payları için teminat irat kaydedilmiş, faaliyet durdurma kararı alınmış ve eksik ödenen ve ödenmeyen idare payına ait mükellefi olduğu vergi dairesine durum bildirilerek tahsilat işlemlerinin yapılması için yazı yazıldığını belirtmiştir.

İdareye ait işletme ruhsatında sözleşmeli su kullanıcısı olarak faaliyet gösteren ve idare payını zamanında ödememiş bulunan işletmelere ilişkin olarak “idare payının tamamının zamanında ödenmediği takdirde sözleşmede belirlenen teminatın gelir kaydedilmesi, 2 ay içerisinde teminatın güncel değer üzerinden tamamlanması ve idare payının da gecikme bedeli ile birlikte ödenmesi, aksi halde su kullanımını faaliyetinin durdurulacağı, bu eksikliklerin 3 ay içerisinde tamamlanmaması halinde de sözleşmenin feshedileceği” şeklindeki sözleşme hükümleri ile belirlenen yaptırımların uygulanmadığı 2018 denetimlerimizde tespit edilmiştir. Bu konuda Kamu İdaresinin sonraki işlemlerinde gerekli özeni göstermesi uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 11: Bazı İşletme Ruhsatlarına İlişkin Teknik Sorumluluğun Bulunmaması ve Gerekli İdari Yaptırımların Uygulanmaması

Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Doğal Kaynaklar, Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğü'nün hesap ve işlemlerinin incelenmesinde; bazı işletme ruhsatlarına ilişkin olarak teknik sorumluluğun bulunmadığı ve buna ilişkin idari yaptırımların uygulanmadığı tespit edilmiştir.

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nun “*Teknik sorumluluk ve faaliyet raporu*” başlıklı 7'nci maddesinde:

“(1) Arama ve işletme ruhsatı süresince, faaliyetlerin ilgili mühendislik dallarından bir

mühendisin sorumluluğunda sürdürülmesi zorunludur. Teknik sorumlu olmaksızın faaliyette bulunulması halinde, ruhsat teminatı irat kaydedilerek, faaliyetler durdurulur.

(2) Teknik sorumlu; kaynağın aranması, araştırılması, geliştirilmesi ve üretiminde bilimsel ve teknik esasları gözeterek görev ve sorumluluklarını yerine getirir. Ancak doğal mineralli su işletmelerinde ilgili mühendislik fakültesi mezunu herhangi bir kişi teknik sorumlu olarak bulunabilir.”

hükümleri yer almaktadır.

11.12.2007 tarih ve 26727 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin “*Teknik sorumluluk ve faaliyet raporu*” başlıklı 10’uncu maddesinde:

“(4) Teknik sorumlu veya sorumlularca hazırlanarak imzalanan yıllık arama ve işletme faaliyet raporlarının ruhsat sahibi tarafından iki nüsha halinde takip eden yılın en geç Mart ayı sonuna kadar İdareye verilmesi zorunludur. Bu raporların bir nüshası İdare tarafından MTA’ya gönderilir.

(5) Arama ve işletme faaliyet raporlarının süresi içerisinde İdareye verilmemesi halinde teminatı irat kaydedilerek iki aylık ek süre verilir ve teminat iki ay içerisinde iki katına tamamlattırılır. Bu süre sonunda arama faaliyet raporunun verilmemesi halinde arama ruhsatı iptal edilir ve MİGEM’e bildirilir. (Ek cümle:RG-24/9/2013-28775) İşletme faaliyet raporu verilene kadar faaliyetlere izin verilmez.

(6) Ruhsat sahaları için bir teknik sorumlu en fazla beş adet ruhsat sahasında sorumluluk alabilir. Ancak, elektrik üretimi yapılan ruhsat sahalarında sadece bir ruhsat sahası için teknik sorumluluk üstlenilebilir. Teknik sorumluların üstlendikleri ruhsat sahası sayısı, İdare tarafından ilgili meslek odası ile koordineli olarak takip ve kontrol edilir. Belirlenen sayıdan fazla sayıda teknik sorumluluk üstlenen mühendislerin teknik sorumlulukları kabul edilmez.”

hükümleri bulunmaktadır.

Kanun ve Yönetmelik hükümleri uyarınca, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından 2009/2 sayılı Genelge ile “Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Su Şirket veya İşletmelerinde Görev Alacak Teknik Sorumlular Hakkında” düzenleme yapılmıştır.

Söz konusu Genelge ile jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sularla ilgili alanlarda teknik sorumlu olabilmek için Oda tarafından vizenilmiş “Teknik Sorumlu Atama Belgesi”nin temin edilmesi koşulu getirilmiş ve bunun için gerekli işlemlerin neler olduğu ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Bununla birlikte, “Teknik Sorumluluk” için Oda tarafından vizenlenen “Teknik Sorumlu Atama Belgesi” nin 1 (bir) yıl geçerli olduğu ve bunun her yıl yenilenmesinin zorunlu olduğu belirtilmiş, yanı sıra süresi içinde yenilenmeyen belgenin iptal edileceği ve durumun ilgili kamu kurum ve kuruluşlara bildirileceği düzenlenmiştir.

Buna göre, ruhsat sahaları için ruhsat sahipleri tarafından teknik sorumlu olarak istihdam edilecek olan mühendislerin öncelikle Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından belirlenmiş işlem süreçlerini tamamlayarak (1) bir yıl için geçerli olmak üzere “Teknik Sorumlu Atama Belgesi” almaları, bu belge üzerine İdare tarafından da söz konusu ruhsat sahası için ilgilinin teknik sorumlu olarak atamasının yapılmış olması gerekmektedir. Ayrıca, ruhsat süresi boyunca da söz konusu belgenin yıllık olarak Oda tarafından vizenmesi şarttır. Bu şekilde, teknik sorumluların sorumluluk üstlendikleri ruhsat sahası sayıları kontrol altında tutulabildiği gibi, işletme ruhsatına ilişkin teknik sorumluluğun ruhsat süresi boyunca aralıksız devam etmesi ve güncel tutulması sağlanmış olmaktadır.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde; bir işletme ruhsatında faaliyetlerin gerçekleştirilebilmesi için ruhsat dönemi boyunca aralıksız olarak teknik sorumluluk müessesesinin tesis edilmiş olması gerekmektedir. Teknik sorumluluk müessesesinin tesis edilebilmesinin şartları da yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ile ortaya konmuştur. Mevzuat hükmüne göre, teknik sorumluluk müessesesinin ruhsat süresince aralıksız olarak “Teknik Sorumlu” tarafından üstlenilmesi gerektiği, bunun ruhsata ilişkin her türlü faaliyetin gerçekleştirilebilmesi için zorunlu şart olduğu ve aksi durumun da “teminat gelir kaydedilerek faaliyetlerin durdurulması” şeklinde idari yaptırıma bağlandığı ortadadır.

Mevzuatın öngördüğü üzere uygulamada, ruhsat sahasında yıl boyunca teknik sorumlu nezaretinde gerçekleştirilen faaliyetleri ortaya koyan ve teknik sorumlu tarafından hazırlanarak imzalanan yıllık Faaliyet Raporları, ertesi yılın Mart ayının sonuna kadar İdareye verilmektedir. Gerek faaliyet dönemi boyunca ve gerekse Faaliyet Raporunun İdareye ibraz edildiği tarih itibariyle ileriye yönelik geçerli sayılabilecek “Teknik Sorumluluk” için Oda tarafından yıllık vize edilen “Teknik Sorumlu Atama Belgesi” üzerine İdare tarafından ilgili ruhsat sahasının “Teknik Sorumlu” ataması yapılmaktadır.

Ancak yapılan incelemede, detayları aşağıdaki belirtildiği üzere, teknik sorumlusu bulunmayan ruhsatlar ile ruhsat süresi boyunca aralıksız, geçerli ve güncel bir teknik sorumluluğun tesis edilmediği ruhsatlar bulunduğu ve bununla ilgili olarak Kanunun emrettiği idari yaptırımların da uygulanmadığı görülmüştür.

Teknik Sorumlu ataması hiç yapılmayan ve/veya ruhsat süresi boyunca aralıksız, geçerli ve güncel bir teknik sorumluluk tesis edilmemiş bulunan ruhsatlara ilişkin detaylı bilgiler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 9: Teknik Sorumluluk Tesis Edilmemiş Ruhsatlar

Ruhsat No	Teknik Sorumlu Atama Tarihi
31/2007-01	04.02.2013
31/2014-01 31/2014-02	03.01.2017
31/2009-01	yok

Öte yandan, 5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun; "*Hesap verme sorumluluğu*" başlıklı 8'inci maddesinde;

"Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır."

hükmü getirilerek her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu oldukları belirtilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde; ruhsat süresi boyunca teknik sorumlu ataması hiç yapılmamış olan ve/veya ruhsat süresi boyunca aralıksız, geçerli ve güncel bir teknik sorumluluk tesis edilmemiş bulunan ruhsatlara ilişkin teminatlar gelir kaydedilerek faaliyetlerinin durdurulması, bundan böyle ruhsat süresi boyunca aralıksız, geçerli ve güncel bir teknik sorumluluk müessesesinin tesis edilmesinin sağlanması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kumlu Belediye Başkanlığına ait tesis faaliyette olmadığından teknik sorumlusu bulunmamakta olup, bazı firmalara ait ruhsatlarda teknik sorumlular bulunmaktadır. İşletme ruhsatları 30 yıllık olup, teknik sorumluluk atama

belgesinde ruhsat süresi belirtilmiş olup, teknik sorumlularda 30 yıllığına atanmaktadır. 5686 sayılı kanunda teknik sorumlulara ait belgelerin her yıl yenilenmesine dair bir madde bulunmamakta olup, TMMOB jeoloji mühendisleri odası tarafından çıkartılan 2009/02 sayılı genelge 5686 sayılı kanunu bağlayıcı olmayıp, kanunda genelgeye bir atıfta da bulunulmamıştır.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında, TMMOB jeoloji mühendisleri odası tarafından çıkartılan genelge 5686 sayılı kanunu bağlayıcı olmayıp, kanunda genelgeye bir atıfta da bulunulmadığı ifade etmiştir.

MMOB Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından 2009/2 sayılı Genelge uyarınca Teknik Sorumlu Atama Belgesi 1 (bir) yıl geçerli ve bunun her yıl yenilenmesi zorunludur. Yenilenmemesi durumunda belgenin geçerliliği ortadan kalkmaktadır. Hal bu iken, MMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Genelgesinin kamu İdaresini bağlamadığını düşünülemez. Kaldı ki Oda tarafından vize edilen belge yönetmeliğin 10'uncu maddesinin 6'ncı bendinde belirtilen teknik sorumlunun en fazla beş adet ruhsat sahasında sorumluluk alabilmesi ve bunun kontrolü Oda ve İdare tarafından kontrol edilmesi açısından da önemlidir.

Bulguda ayrıntısı belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde; savunmalar yeterli görülmemiş; ruhsat süresi boyunca aralıksız, geçerli ve güncel bir teknik sorumluluk tesis edilmemiş bulunan ruhsatlara ilişkin teminatlar gelir kaydedilerek faaliyetlerinin durdurulması, bundan böyle ruhsat süresi boyunca aralıksız, geçerli ve güncel bir teknik sorumluluk müessesesinin tesis edilmesinin sağlanması gerektiği düşünülmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

9. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

(1.01.2018 - 31.12.2018) HATAY YATIRIM İZLEME VE KOORDİNASYON BAŞKANLIĞI
49.31-Tüm Muhasebe Birimleri 2018 Yılı BİLANÇOSU

AKTİF	Carî Yılı 2018	PASİF	Carî Yılı 2018
	TL		TL
1 DÖNEM VARLIKLAR	105.049.910,37	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	30.548.474,09
10 HAZIR DEĞERLER	104.695.445,01	32 FAALİYET BORÇLARI	0,00
102 BANKA HESABI	110.130.516,87	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	0,00
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-5.435.071,86	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	24.222.545,28
12 FAALİYET ALACAKLARI	295.619,62	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	10.339.641,01
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	0,00	333 EMANETLER HESABI	13.882.904,27
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	295.619,62	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	6.325.928,81
14 DİĞER ALACAKLAR	58.546,99	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	6.135.343,00
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	58.546,99	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	190.582,56
15 STOKLAR	298,75	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	3,25
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	298,75	37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	0,00
16 ÖN ÖDEMELER	0,00	372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	0,00
160 İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	0,00	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	157.040,09
2 DURAN VARLIKLAR	326.565.340,75	47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	157.040,09
22 FAALİYET ALACAKLARI	30.876,34	472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	157.040,09
228 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	30.876,34	5 ÖZ KAYNAKLAR	400.909.736,94
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	94.620,00	50 NET DEĞER	3.712.742,27
241 MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	94.620,00	500 NET DEĞER HESABI	3.712.742,27
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	326.439.844,41	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	94.562.916,98
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	4.316.617,49	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	94.562.916,98
252 BİNALAR HESABI	0,01	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	302.634.077,69
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	217.676,68	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	302.634.077,69
254 TAŞITLAR HESABI	3.108.815,00	PAŞİF TOPLAMI	431.615.251,12
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	4.482.893,38		
257 BİRİKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-7.251.129,65		
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	321.564.971,50		
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00		
260 HAKLAR HESABI	2.350,00		
268 BİRİKİMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-2.350,00		
AKTİF TOPLAMI	431.615.251,12		

HATAY YATIRIM İZLEME VE KOORDİNASYON BAŞKANLIĞI 2018 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU													
Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				GİDERİN TÜRÜ Giderin Turu	Cari Yıl (2018)	Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				GELİRİN TÜRÜ Gelirin Turu	Cari Yıl (2018)
	Kod.1	Kod.2	Kod.3	Kod.4				Kod.1	Kod.2	Kod.3	Kod.4		
630	01	0	0	0	Personel Giderleri	14.167.621,70	600	03	0	0	0	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.949.437,89
630	01	3	0	0	İşçiler	1.351.155,49	600	03	1	0	0	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	59.022,16
630	01	3	1	0	Ücretler	1.035.176,30	600	03	1	1	0	Mal Satış Gelirleri	59.022,16
630	01	3	1	1	Sürekli İşçilerin Ücretleri	1.035.176,30	600	03	1	1	1	Şartname, Basılı Evrak, Form Satış Gelirleri	59.022,16
630	01	3	3	0	Sosyal Haklar	125.912,59	600	03	6	0	0	Kira Gelirleri	1.889.115,73
630	01	3	3	1	Sürekli İşçilerin Sosyal Hakları	125.912,59	600	03	6	1	0	Taahhüt Kiraları	1.890.415,73
630	01	3	4	0	Fazla Mesailer	6.078,72	600	03	6	1	1	Lojman Kira Gelirleri	74.364,84
630	01	3	4	1	Sürekli İşçilerin Fazla Mesailer	6.078,72	600	03	6	1	2	Ecrimisil Gelirleri	92.346,24
630	01	3	5	0	Ödül ve İkramiyeler	183.987,88	600	03	6	1	99	Diğer Taahhüt Kira Gelirleri	1.723.704,65
630	01	3	5	1	Sürekli İşçilerin Ödül ve İkramiyeleri	183.987,88	600	04	0	0	0	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	513.134.862,43
630	01	4	0	0	Geçici Personel	929.175,71	600	04	2	0	0	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	511.996.621,59
630	01	4	1	0	Ücretler	929.175,71	600	04	2	1	0	Cari	20.387.695,62
630	01	4	1	90	Diğer Geçici Personele Yapılacak Ödemeler	929.175,71	600	04	2	1	1	Eski Kay Hizmetleri Personeli İçin Hacimden Alınan Yardımlar	6.033.505,00
630	01	5	0	0	Diğer Personel	11.887.290,50	600	04	2	1	1	Hazine yardımı	6.033.505,00
630	01	5	1	0	Ücret ve Diğer Ödemeler	11.887.290,50	600	04	2	1	1	İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü Personeli İçin Başkanlık Bütçesinden Alınan Hazine Yardımları	6.033.505,00
630	01	5	1	1	Muhtarların Ücretleri	11.887.290,50	600	04	2	1	51	Muhtar ödemeleri için genel bütçeden alınan	14.334.190,62
630	02	0	0	0	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	2.944.405,64	600	04	2	2	0	Sermaye	491.608.925,97
630	02	3	0	0	İşçiler	292.814,83	600	04	2	2	51	Afet Kapsamında Başkanlığa Alt Yapı Hizmetleri İçin Genel Bütçeden Aktarılan Yardımlar	39.404.537,00
630	02	3	4	0	İşsizlik Sigortası Fonuna	26.027,88	600	04	2	2	51	Alt yapı hizmetleri için genel bütçeden alınan	39.404.537,00
630	02	3	4	1	İşsizlik Sigortası Fonuna	26.027,88	600	04	2	2	99	Sermaye nitelikli diğer işler için genel bütçeden alınan	452.204.398,97
630	02	3	6	0	Sosyal Güvenlik Kurumlarına	266.786,95	600	04	3	0	0	Diğer İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	1.138.240,84
630	02	3	6	1	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	266.786,95	600	04	3	1	0	Cari	1.138.240,84
630	02	4	0	0	Geçici Personel	209.064,82	600	04	3	1	1	Sosyal Güvenlik Kurumlarından Alınan Bağış ve Yardımlar	1.138.240,84
630	02	4	4	0	İşsizlik Sigortası Fonuna	18.583,53	600	05	0	0	0	Diğer Gelirler	7.238.791,38
630	02	4	4	1	İşsizlik Sigortası Fonuna	18.583,53	600	05	1	0	0	Faiz Gelirleri	4.279.850,91
630	02	4	6	0	Sosyal Güvenlik Kurumlarına	190.481,29	600	05	1	9	0	Diğer Faizler	4.279.850,91
630	02	4	6	1	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	190.481,29	600	05	1	9	1	Kişilerden Alınacaklar Faizleri	0,00
630	02	5	0	0	Diğer Personel	2.442.525,99	600	05	1	9	3	Mevduat Faizleri	4.279.841,41
630	02	5	6	0	Sosyal Güvenlik Kurumlarına	2.442.525,99	600	05	1	9	99	Diğer Faizler	9,50
630	02	5	6	1	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	2.442.239,81	600	05	2	0	0	Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	2.208.500,00
630	02	5	6	2	Sağlık Primi Ödemeleri	286,18	600	05	2	1	0	Devlet Payları	652.500,00
630	03	0	0	0	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	123.209.373,88	600	05	2	1	3	Madenlerden Devlet Hakkı	652.500,00
630	03	2	0	0	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	109.020.012,51	600	05	2	9	0	Diğer Paylar	1.587.000,00
630	03	2	1	0	Kırtasiye ve Büro Malzemesi Alımları	77.176,82	600	05	2	9	99	Diğer Paylar	1.587.000,00
630	03	2	1	2	Büro Malzemesi Alımları	76.192,70	600	05	3	0	0	Para Cezaları	167.929,83
630	03	2	1	90	Diğer Kırtasiye ve Büro Malzemesi Alımları	94,12	600	05	3	2	0	İdari Para Cezaları	156.301,54

630	03	2	2	0	Su ve Temizlik Malzemesi Alımları	31.009,86	600	05	3	2	99	Diğer İdari Para Cezaları	156.301,54	
630	03	2	2	1	Su Alımları	30.309,43	600	05	3	4	0	Vergi Cezaları	11.628,29	
630	03	2	2	2	Temizlik Malzemesi Alımları	700,44	600	05	3	4	1	Vergi ve Diğer Amme Alacakları Gecikme Zamları	11.628,29	
630	03	2	3	0	Eneji Alımları	990.539,95	600	05	9	0	0	Diğer Çeşitli Gelirler	551.510,64	
630	03	2	3	1	Takacak Alımları	35.939,59	600	05	9	1	0	Diğer Çeşitli Gelirler	551.510,64	
630	03	2	3	2	Akaryakıt ve Yağ Alımları	429.222,70	600	05	9	1	1	İrat Kaydedilecek Nakdi Teminatlar	2.075,00	
630	03	2	3	3	Elektrik Alımları	525.397,39	600	05	9	1	6	Kişilerden Alacaklar	56.956,43	
630	03	2	6	0	Özel Malzeme Alımları	47.165,78	600	05	9	1	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	492.479,21	
630	03	2	6	1	Laboratuvar Malzemesi ile Kimyevi ve Temrinlik Malzeme Alımları	1.005,36	600	25	0	0	0	Kamu İdarelerinden Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler	36.345,63	
630	03	2	6	90	Diğer Özel Malzeme Alımları	46.160,42	600	25	2	0	0	Özel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdarelerinden Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler	36.345,63	
630	03	2	7	0	Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Mal, Malzeme ve Hizmet Alımları, Yapımları ve Giderleri	107.868.632,11	600	25	2	5	0	Bedelsiz Olarak Alınan Tesis Makine Ve Cihazlar	36.345,63	
630	03	2	7	1	Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Silah, Araç, Gereç ve Savaş Teçhizatı Alımları	1.369.095,00						GELİRLER TOPLAMI:	522.369.437,33	
630	03	2	7	5	Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Hizmet Alım Giderleri	433.178,00						FAALİYET SONUCU (+ / -)	302.634.077,69	
630	03	2	7	6	Savunma Projeleri ve Acil İhtiyaç Giderleri	70.391,72								
630	03	2	7	9	Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Diğer Giderler	20.399.059,53								
630	03	2	7	11	Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Makine-Teçhizat Alımları	13.236.201,57								
630	03	2	7	21	Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Gayrimenkul Yapım Giderleri	50.273.260,21								
630	03	2	7	22	Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Gayrimenkul Bıyık Onarım Giderleri	531.000,00								

Sheet1

(+)

630	03	2	7	90	<i>Diğer Savunma Mal ve Malzeme Alımları ve Yapımları</i>	21.556.446,08
630	03	2	9	0	<i>Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları</i>	5.467,96
630	03	2	9	90	<i>Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları</i>	5.467,96
630	03	3	0	0	<i>Yolluklar</i>	196.731,91
630	03	3	1	0	<i>Yurtiçi Geçici Görev Yollukları</i>	134.464,64
630	03	3	1	1	<i>Yurtiçi Geçici Görev Yollukları</i>	134.464,64
630	03	3	2	0	<i>Yurtiçi Sürekli Görev Yollukları</i>	6.862,72
630	03	3	2	1	<i>Yurtiçi Sürekli Görev Yollukları</i>	6.862,72
630	03	3	5	0	<i>Yolluk Tazminatları</i>	55.404,55
630	03	3	5	1	<i>Sevkar Görev Tazminatları</i>	55.404,55
630	03	4	0	0	<i>Görev Giderleri</i>	3.583.775,91
630	03	4	2	0	<i>Yasal Giderler</i>	23.006,74
630	03	4	2	90	<i>Diğer Yasal Giderler</i>	23.006,74
630	03	4	3	0	<i>Ödenecek Vergi, Resim, Harçlar ve Benzeri Giderler</i>	14.537,20
630	03	4	3	2	<i>İşletme Ruhsatı Ödemeleri ve Benzeri Giderler</i>	3.660,28
630	03	4	3	90	<i>Diğer Vergi, Resim ve Harçlar ve Benzeri Giderler</i>	10.876,92
630	03	4	4	0	<i>Kültür Varlıkları Alımı ve Korunması Giderleri</i>	3.546.231,97
630	03	4	4	90	<i>Kültür Varlıklarının Korunmasına İlişkin Diğer Giderler</i>	3.546.231,97
630	03	5	0	0	<i>Hizmet Alımları</i>	2.093.106,29
630	03	5	1	0	<i>Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler</i>	862.418,89
630	03	5	1	1	<i>Erit-Proje Bilirkişi Ekspertiz Giderleri</i>	153.164,00
630	03	5	1	8	<i>Temizlik Hizmeti Alım Giderleri</i>	297.862,42
630	03	5	1	9	<i>Özel Güvenlik Hizmeti Alım Giderleri</i>	288.613,47
630	03	5	1	90	<i>Diğer Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler</i>	122.779,00
630	03	5	2	0	<i>Haberleşme Giderleri</i>	348.809,37
630	03	5	2	1	<i>Posta ve Telgraf Giderleri</i>	34.102,70
630	03	5	2	2	<i>Telefon Abonelik ve Kullanım Ücretleri</i>	144.403,21
630	03	5	2	3	<i>Bilgiye Abonelik ve İnternet Erişimi Giderleri</i>	169.553,46

630	03	5	2	3	Bilgiye Abonelik Giderleri	169.533,46
630	03	5	2	5	Uydu Haberleşme Giderleri	750,00
630	03	5	3	0	Taşıma Giderleri	2.500,00
630	03	5	3	4	Geçiş Ücretleri	2.500,00
630	03	5	4	0	Tarifeye Bağlı Ödemeler	133.299,59
630	03	5	4	1	İlan Giderleri	83.271,17
630	03	5	4	2	Sigorta Giderleri	49.058,42
630	03	5	4	90	Diğer Tarifeye Bağlı Ödemeler	970,00
630	03	5	5	0	Kiralar	481.148,42
630	03	5	5	2	Taahhüt Kiralaması Giderleri	414.292,16
630	03	5	5	6	Lojman Kiralama Giderleri	50.756,26
630	03	5	5	90	Diğer Kiralama Giderleri	16.100,00
630	03	5	9	0	Diğer Hizmet Alımları	264.930,02
630	03	5	9	3	Kurslara Katılma ve Eğitim Giderleri	16.568,27
630	03	5	9	10	Lojman İşletme Maliyetlerine Katılım Giderleri	3.510,00
630	03	5	9	11	Diğer Binaların İşletme Maliyetlerine Katılım Giderleri	11.964,51
630	03	5	9	90	Diğer Hizmet Alımları	232.887,24
630	03	6	0	0	Temsil Ve Tanıtma Giderleri	1.318.076,04
630	03	6	1	0	Temsil Giderleri	1.318.076,04
630	03	6	1	1	Temsil, Ağırılama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	1.318.076,04
630	03	7	0	0	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım Ve Onarım	6.344.663,02
630	03	7	1	0	Menkul Mal Alım Giderleri	5.881.157,91
630	03	7	1	1	Büro ve İşyeri Mal ve Malzeme Alımları	155.729,31
630	03	7	1	2	Büro ve İşyeri Makine ve Teçhizat Alımları	515.907,35
630	03	7	1	3	Avadanlık ve Yedek Parça Alımları	283.200,00
630	03	7	1	4	Yangından Korunma Malzemeleri Alımları	250,16
630	03	7	1	90	Diğer Dayanıklı Mal ve Malzeme Alımları	4.926.071,09
630	03	7	2	0	Gayri Maddi Hak Alımları	11.395,26
630	03	7	2	90	Diğer Gayri Maddi Hak Alımları	11.395,26
630	03	7	3	0	Bakım ve Onarım Giderleri	452.109,85
630	03	7	3	2	Makine Teçhizat Bakım ve Onarım Giderleri	82.807,56

630	03	7	3	3	Taahhüt Bakım ve Onarım Giderleri	358.944,29
630	03	7	3	90	Diğer Bakım ve Onarım Giderleri	10.358,00
630	03	8	0	0	Gayrimenkul Mal Bakım Ve Onarım Giderleri	653.008,20
630	03	8	1	0	Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	104.815,86
630	03	8	1	90	Diğer Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	104.815,86
630	03	8	2	0	Lojman Bakım ve Onarımı Giderleri	39.512,30
630	03	8	2	1	Lojman Bakım ve Onarımı Giderleri	39.512,30
630	03	8	3	0	Sosyal Tesis Bakım ve Onarımı Giderleri	79.532,00
630	03	8	3	1	Sosyal Tesis Bakım ve Onarımı Giderleri	79.532,00
630	03	8	9	0	Diğer Taşınmaz Yapım, Bakım ve Onarım Giderleri	429.148,04
630	03	8	9	1	Diğer Taşınmaz Yapım, Bakım ve Onarım Giderleri	429.148,04
630	05	0	0	0	Cari Transferler	18.058,00
630	05	3	0	0	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	18.058,00
630	05	3	1	0	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara	18.058,00
630	05	3	1	5	Memurların Öğle Yemeğine Yardım	18.058,00
630	07	0	0	0	Sermaye Transferleri	7.994.653,65
630	07	1	0	0	Yurtiçi Sermaye Transferleri	7.994.653,65
630	07	1	1	0	Genel Bütçeye Sermaye Transferleri	7.809.865,65
630	07	1	1	1	Genel Bütçeye Sermaye Transferleri	7.809.865,65
630	07	1	5	0	Mahalli İdarelere Sermaye Transferleri	184.788,00
630	07	1	5	2	Belediyelere	184.788,00
630	13	0	0	0	Amortisman Giderleri	3.280.556,71
630	13	1	0	0	Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	3.278.206,71
630	13	1	1	0	Yeraltı ve Yerüstü Düzenlerinin Amortisman Giderleri	539.577,19

630	13	1	3	0	Tesis, Makine Ve Cihazların Amortisman Giderleri	69.772,44
630	13	1	4	0	Taşıtların Amortisman Giderleri	1.447.980,33
630	13	1	5	0	Demirbaşların Amortisman Giderleri	1.220.876,75
630	13	2	0	0	Maddi Olmayan Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	2.350,00
630	13	2	1	0	Haklar Amortisman Giderleri	2.350,00
630	14	0	0	0	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	504.639,71
630	14	1	0	0	Kırtasiye Malzemeleri	179.681,70
630	14	2	0	0	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzemeleri	159,04
630	14	3	0	0	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	2.824,20
630	14	5	0	0	Temizleme Ekipmanları	186.111,99
630	14	6	0	0	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiyeye Malzemeleri	59.141,58
630	14	12	0	0	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	7.302,89
630	14	13	0	0	Yedek Parçalar	69.418,31
630	15	0	0	0	Karşılık Giderleri	157.040,09
630	15	4	0	0	Kıdem Tazminatı Karşılıkları	157.040,09
630	25	0	0	0	Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Devredilen Mali Olmayan Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	60.470.434,50
630	25	1	0	0	Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Devredilen Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	60.470.434,50
630	25	1	1	0	Bedelsiz Olarak Devredilen Stoklar	679.800,11
630	25	1	4	0	Bedelsiz Olarak Devredilen Binalar	53.603.013,13
630	25	1	5	0	Bedelsiz Olarak Devredilen Tesis Makine Ve Cihazlar	35.763,59
630	25	1	7	0	Bedelsiz Olarak Devredilen Demirbaşlar	6.151.857,67
630	30	0	0	0	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	2.879.091,02
630	30	6	0	0	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	2.879.091,02
630	30	0	0	0	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	2.879.091,02
630	30	6	0	0	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	2.879.091,02
630	30	6	5	0	Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri	1.563.728,52
630	30	6	5	1	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	1.563.728,52
630	30	6	6	0	Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri	33.541,50
630	30	6	6	1	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	33.541,50
630	30	6	7	0	Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	636.125,00
630	30	6	7	1	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	636.125,00
630	30	6	9	0	Diğer Sermaye Giderleri	645.696,00
630	30	6	9	9	Diğer Sermaye Giderleri	645.696,00
630	99	0	0	0	Diğer Giderler	4.099.484,74
630	99	99	0	0	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	4.099.484,74
GİDERLER TOPLAMI :						219.725.359,64